महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ

मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

२७०, भांबुर्डा, सेनापती बापट मार्ग,

पुणे ४११ ०१६

५९ वा वार्षिक अहवाल

(२०२१-२०२२)

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

५९ वा वार्षिक अहवाल

(२०२१-२०२२)

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	विषय		पृष्ठ क्र.
१	सन २०२१-२०२२ या आर्थिक वर्षाचा अहवाल विधान मंडळाला सादर करण्यास झालेल्या विलंबाची कारणे	.....	४-५
२	सन २०२१-२०२२ करीता संचालक मंडळाची यादी	.....	६-७
३	५९ वी स्थगित वार्षिक सर्वसाधारण सभेची सूचना	.....	८
४	संचालकांचा अहवाल	.....	९-१३
५	लेखापरिक्षकांचा अहवाल	.....	१५-२७
६	ताळेबंद	.....	३०
७	नफा-तोटा पत्रक	.....	३१
८	ताळेबंद आणि नफा- तोटा पत्रक यांना जोडलेल्या व त्याचा भाग असलेल्या वित्तीय टिपा आणि लेख्यांची महत्वाची धोरणे	.....	३२-६०
९	निधी ओघ तक्ता	.....	६१-६२
१०	भारताचे मा. नियंत्रक तथा महालेखापरिक्षक यांचे निरंक टिपणी प्रमाणपत्र (NCC) अंतर्गत लेखापरीक्षणाचा संक्षिप्त आढावा	.....	६३-६६
११	अंतर्गत लेखापरीक्षणाचा संक्षिप्त आढावा	---	६७

----*----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

सन २०२१-२०२२ या आर्थिक वर्षाचा अहवाल विधान मंडळाला सादर करण्यास झालेल्या विलंबाची कारणे :-

- महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ, कंपनी कायदा १९५६ अन्वये नोंदणीकृत असून महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत उपक्रम आहे.
- कंपनी कायदा २०१३ चे कलम ९६ अन्वये महामंडळाच्या दि. ३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या सन २०२१-२०२२ या आर्थिक वर्षाचे लेखे दिनांक ३० सप्टेंबर, २०२२ पूर्वी वार्षिक सर्वसाधारण सभेमध्ये स्विकृत करुन घेणे आवश्यक होते.

- दिनांक २४-०४-२०२५ रोजी झालेल्या संचालक मंडळाच्या ३२७ व्या संचालकांच्या बैठकीत महामंडळाचे दिनांक ३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षाचे लेख्यांचे वित्तीय तक्ते, नफा तोटा पत्रक व ताळेबंद संचालक मंडळाने स्विकृत केले.
- भारताचे नियंत्रक तथा महालेखापरिक्षक, नवी दिल्ली यांचे आदेश क्र. सिए.व्ही / सीओवाय / महाराष्ट्र, एमएचफार्म (१) /१५८० दिनांक २७-०८-२०२१ अन्वये मे. एम. एस. गोडबोले आणि असोसिएटस्, सनदी लेखापाल यांची संविधानिक लेखापरिक्षक म्हणून नेमणूक केली. मे. एम. एस. गोडबोले आणि असोसिएटस्, सनदी लेखापाल यांनी महामंडळाचे दिनांक ३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षाचे लेख्यांचे संविधानिक लेखापरिक्षण करुन दिनांक ०३ मे २०२५ रोजी प्रमाणित केले.
- महामंडळाचे दि. ३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षाचे वित्तीय तक्त्यावरील कंपनी कायदा २०१३ चे कलम १४३(६)(बी) अन्वये भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी त्यांचे अभिप्राय महालेखापाल, नागपूर, महाराष्ट्र कार्यालयाकडून दि. ०६-०३-२०२६ रोजीचे पत्रान्वये प्राप्त झाले.
- **सन २०२१-२०२२ या आर्थिक वर्षाचे लेखे दिनांक** १२-०६-२०२६ **रोजी झालेल्या सभासदांचे ५९ व्या स्थगित वार्षिक सर्वसाधारण सभे मध्ये स्विकृत करण्यात आले.**
- **त्यानंतर वार्षिक अहवाल छपाई करुन शासनास सादर करण्यात आला.**
- **वरील कारणांमुळे दिनांक ३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या सन २०२१-२०२२ या वर्षाचे लेखे विधान मंडळाला सादर करण्यास विलंब झाला.**

----*----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादीत, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

सन २०२१-२०२२ या आर्थिक वर्षामध्ये महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाला झालेल्या नफा संबंधीचा तपशील.

सन २०२१-२०२२ या चालू वर्षात महामंडळाने **शासकीय कर्जावरील व्याज, घसारा, आयकर व मागील वर्षाची समायोजने पूर्व नफा रु. ५५७८.८९ लाख** मिळवला असून **शासकीय कर्जावरील व्याज, घसारा, आयकर व मागील वर्षाची समायोजने नंतर नफा रु. ५२२९.०९ लाख** झाला आहे.

सन २०२१-२०२२ या वर्षात महाराष्ट्र शेती महामंडळाचे १४ मळयांवर संयुक्त शेती योजना राबविण्यात आली आहे.

३१ मार्च २०२१ रोजी संचित तोटा रु. **४४३६.६८** कोटी इतका होता आणि मागील वर्षाची समायोजने विचारात घेता **३१ मार्च २०२२ रोजी संचित नफा रु. ७९२.४१ कोटी आहे.**

अ- खर्च :-

सन २०२०-२०२१ व सन २०२१-२०२२ या वर्षामधील खर्च तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

(रुपये लाखांत)

अ. क्र.	तपशील	२०२०-२०२१ रुपये	२०२१-२०२२ रुपये
१	वेतन व मजूरी	५८३.०७	७८३.३८
२	दुरुस्ती व निगा	५.०१	-
३	आस्थापना खर्च	१६७.५०	१५०.५८
४	संचालकांचे परिश्रमिक आणि खर्च	३१.१९	२८.६४
५	**व्याज**	**८.८४**	**८.८४**
६	व्यवसायातील व प्रक्रियेतील साठयातील घट	६.६८	६.०२
७	मत्तावरील घसारा	१९.११	२१.३७
८	आयकरासाठी तरतूद	१०२.८५	१८५.२४
	एकूण :-	**९२४.२४**	**११८४.०७**
९	**मागील वर्षाचे संबंधित खर्च**	०	१३४.३५
	एकूण	**९२४.२४**	**१३१८.४२**

ब - उत्पन्न :-

सन २०२०-२०२१ व सन २०२१-२०२२ या वर्षातील तुलनात्मकदृष्टया महसूली जमा खालीलप्रमाणे आहे -

(रुपये लाखांत)

अ. क्र.	तपशील	२०२०-२०२१ रुपये	२०२१-२०२१ रुपये
१	**व्यवहारातून मिळालेले उत्पन्न**		
	अ. संयुक्त शेती पासून	२५८५.८६	३१२१.९७
	ब. वृक्षशेती व फळे पासून	२३.७७	१३.८४
२.	**इतर उत्पन्न (ठेवीवरील व्याज/वापरमूल्य सह)**	१०९९.९८	३४११.७०
३.	**मागील वर्षाचे संबंधित उत्पन्न**	१०५८.८४	-
	एकूण :-	**४७६८.४५**	**६५४७.५१**

	नफा/(तोटा)	**३८४४.२१**	**५२२९.०९**
ड	**संचित तोटा/नफा**	**-४४३६.६८**	**७९२.४१**

----*----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

संचालक मंडळ २०२१-२०२२

१	**मा. ना. श्री. बाळासाहेब भाऊसाहेब थोरात** मा. मंत्री (महसूल), महाराष्ट्र राज्य, (दि.२८-११-२०१९ ते २९-०६-२०२२)	.....	**अध्यक्ष**
२	**मा. ना. श्री. अब्दूल सत्तार** मा. राज्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य. (दि.३०-१२-२०१९ ते १७-१०-२०२१)	.....	**उपाध्यक्ष**
	मा. ना. श्री. दादाजी भुसे मा. मंत्री (कृषी), महाराष्ट्र राज्य, (दि.१८-१०-२०२१ ते २७-०६-२०२२)		
३	**मा. डॉ. नितिन करीर, भा.प्र.से.** अपर मुख्य सचिव, (महसूल), महाराष्ट्र राज्य. (दि.२४-०२-२०२० ते ०८-०६-२०२३)	.....	**संचालक**
४	**मा. श्री. मनोज सौनिक, भा.प्र.से.** अपर मुख्य सचिव, (वित्त),महाराष्ट्र राज्य. (दि.२३-०८-२०१९ ते ०२-०५-२०२३)	.....	**संचालक**
५	**मा. श्री. संजय घाणेकर** सचिव (लाभक्षेत्र विकास) पाटबंधारे, महाराष्ट्र राज्य. (दि.०१-०८-२०२० पासून ते ३०-०६-२०२१)	.....	**संचालक**
	मा. श्री. अजय कोलीरकर सचिव (लाभक्षेत्र विकास) पाटबंधारे, महाराष्ट्र राज्य. (दि.०१-०७-२०२१ पासून ते ३०-११-२०२१)	.....	
	मा. श्री. बसवंत स्वामी सचिव (लाभक्षेत्र विकास) पाटबंधारे, महाराष्ट्र राज्य. (दि.०१-१२-२०२१ पासून ते १९-१२-२०२१)		
	मा. श्री. विलास राजपुत सचिव (लाभक्षेत्र विकास) पाटबंधारे, महाराष्ट्र राज्य. (दि.२०-१२-२०२१ पासून ते १९-०५-२०२२)		
६	**मा. श्री. शेखर गायकवाड, भा.प्र.से.** साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य. (दि.१४-०७-२०२० ते ३१-०५-२०२३)	.....	**संचालक**
७	**मा. श्री. धीरज कुमार, भा.प्र.से.** कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (दि. १४-०७-२०२० ते २५-१२-२०२२)	.....	**संचालक**
८	**मा. डॉ. अनिल कवडे, भा.प्र.से.** सहकार आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (दि.२१-०९-२०१९ पासून)	.....	**संचालक**
९	**मा. श्री. निरंजन कुमार सुधांशू, भा.प्र.से.** जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक भूमी अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (दि.०१६-०२-२०२१ ते २५-१२-२०२२)	.....	**संचालक**
१०	**मा.श्री. आर. बी. भागडे, भा.प्र.से.** व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित (दि.१२-०९-२०१६ ते १८-०५-२२)	.....	**संचालक**
११	**मा.श्री. संजय बेलसरे,** मुख्य अभियंता, पाटबंधारे, नाशिक (दि.१०-०२-२०२१ ते ०१-०२-२०२३) .	.....	**संचालक**

दिनांक २४-०४-२०२५ रोजी झालेल्या संचालक मंडळाच्या ३२७ व्या संचालकांच्या बैठकीत महामंडळाचे दिनांक ३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षाचे लेख्यांचे तक्ते/ निधी ओघ पत्रक, नफा-तोटा पत्रक व ताळेबंद आणि संचालकांचा अहवाल खालील संचालकानी स्विकृत केले.

१	**मा. ना. श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे,** मा. मंत्री (महसूल), महाराष्ट्र राज्य.	.....	**अध्यक्ष**
२	**मा. श्री. योगेश कदम** राज्यमंत्री (महसुल), महाराष्ट्र राज्य.	.....	**उपाध्यक्ष**
३	**मा. राजेश कुमार, भा.प्र.से.** अपर मुख्य सचिव (महसुल), महाराष्ट्र राज्य, पुणे	.....	**संचालक**
४	**मा. ओमप्रकाश गुप्ता, भा.प्र.से.** अपर मुख्य सचिव (वित्त), महाराष्ट्र राज्य, पुणे	.....	**संचालक**
५	**मा.श्री. नंदकुमार बेडसे, भा.प्र.से.** व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित.	.....	**संचालक**
६	**मा. श्री. प्रकाश मिसाळ ,** मुख्य अभियंता, पाटबंधारे, नाशिक	.....	**संचालक**
७	**मा.श्री. संजय बेलसरे,** सचिव (लाभक्षेत्र विकास) पाटबंधारे, महाराष्ट्र राज्य.	.....	**संचालक**
८	**मा. संदीप ओव्हाळ** मुख्य कार्यकारी (वित्त/ प्र.प्रशासन), महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित.	.....	**सचिव**

<u>नोंदणीकृत कार्यालय :</u>

२७०, भांबुर्डा, सेनापती बापट मार्ग, पुणे - ४११ ०१६
फोन नं. ०२०-२५६५०५५१/२५६५९५५३
Email :- msfcpune16@gmail.com

<u>लेखापरिक्षक :</u>

मे. एम. एस. गोडबोले आणि असोसिएटस
सनदी लेखापाल
६७/२, ४, उबेरॉय हाऊस, कर्वे रोड,
नळस्टॉप, पुणे - ४११ ००४.

----*----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादीत

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)
२७० भांबुर्डा, सेनापती बापट मार्ग, पुणे-४११ ०१६
दूरध्वनी क्र. ०२०-२५६५०५५१/२५६५९५५३, इ-मेल:- msfcpune१६@gmail.com

क्रमांक : सचिव/२०२६/५९वी स्थगित_अेजीएम/७७३ दिनांक ११/०५/२०२६

५९ वी स्थगित वार्षिक सर्वसाधारण सभेची सूचना

या सूचनेद्वारे कळविण्यात येते की, महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाच्या सभासदांची स्थगित झालेली ५९ वी वार्षिक सर्वसाधारण सभा शुक्रवार, दिनांक १२ जुन २०२६ रोजी दुपारी १२.१५ वाजता महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाच्या सर्व्हे नंबर २७०, भांबुर्डा, सेनापती बापट मार्ग, पुणे - ४११ ०१६ येथील व्यवस्थापकीय संचालक यांच्या दालनामध्ये स्थगित झालेले पुढील कामकाज पुर्ण करण्यासाठी आयोजित केली आहे.

१. महामंडळाचे दिनांक ३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षाचे महामंडळाचे वित्तीय तक्ते / निधी ओघ पत्रक, नफा-तोटा पत्रक आणि ताळेबंद तसेच "भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक" यांचे अभिप्रायासह लेखापरिक्षकांचा आणि संचालकांचा अहवाल विचारात घेणे व स्विकृत करणे.

२. महामंडळाचे दिनांक ३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षाचे महामंडळाचे भागधारकाना लाभांश जाहीर करणे.

सही/-
(श्री संदीप सा. ओव्हाळ)
सचिव.
महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
संचालक मंडळाकरीता व त्यांच्यावतीने.

स्थळ: पुणे
दिनांक : ११ मे २०२६

टीप: सभेस उपस्थित राहाणाऱ्या व मतदान करण्याचा हक्क असलेल्या सभसदाला स्वत:ऐवजी उपस्थित राहण्यासाठी प्रतिनिधी नेमण्याचा हक्क आहे. हा प्रतिनिधी सभासद असण्याची आवश्यकता नाही.

प्रति,
महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, २७०, भांबुर्डा, सेनापती बापट मार्ग, पुणे ४११ ०१६ चे भागधारक व कंपनी लेखापरिक्षक यांस.

----*----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ, पुणे - ४११ ०१६.

(महाराष्ट शासनाचा अधिकृत उपक्रम)

संचालकांचा अहवाल २०२१-२०२२

प्रति,
सदस्य यास,

सन २०२१-२०२२ या वर्षातील महामंडळाच्या कामकाजाबद्दलचा हा ५९ वा वार्षिक अहवाल सादर करताना आपल्या संचालकांना अतिशय आनंद होत आहे. या अहवालासोबत या कालावधी करीता लेखापरिक्षण झालेले वित्तीय तक्ते, ताळेबंद, नफा-तोटा पत्रक आणि निधी ओघ तक्तासह लेखा परिक्षकांचा अहवाल व भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांचे अभिप्राय सादर करण्यात आले आहेत.

२. वार्षिक सर्वसाधारण सभा.

महामंडळाच्या दिनांक ३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या सन २०२१-२०२२ या वर्षाचे लेख्यांचे तक्ते/ निधी ओघ पत्रक, नफा - तोटा पत्रक व ताळेबंद त्यावरील लेखापरिक्षकांचा अहवाल व भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांच्या अभिप्रायासह दिनांक ३०/०९/२०२२ रोजी किंवा त्यापुर्वी वार्षिक सर्वसाधारण सभेमध्ये स्विकृतीसाठी सादर करणे आवश्यक आहे.

तथापी कोवीड संसंर्गाचे परिणामामूळे सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षाचे लेखे दिनांक १६-०२-२०२३ रोजी पूर्ण झाले. त्यामूळे त्यापूढील वर्षाचे लेखे मुदतीत सादर करण्यास विलंब होत आहे.

३. संविधानिक लेखापरिक्षक

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांचे कार्यालय, नवी दिल्ली यांनी त्यांचेकडील पत्र दिनांक २७-०८-२०२१ द्वारे सन २०२१-२०२२ या वर्षाचे लेखे तपासणीसाठी मे. एम. एस. गोडबोले ॲण्ड असोसिएटस, सनदी लेखापाल, पुणे यांची लेखापरिक्षक म्हणून नेमणुकीचा आदेश काढला आहे.

दिनांक ३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या सन २०२१-२०२२ या वर्षाचे लेखा परिक्षण झालेले लेख्यांचे तक्ते/ निधी ओघ पत्रक, नफा - तोटा पत्रक व ताळेबंद त्यावरील लेखापरिक्षकांचा अहवाल व भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांच्या अभिप्रायासह भागधारकांच्या स्विकृतीसाठी सादर केले आहेत.

४. लेखापरिक्षक यांचे लेखापरिक्षण अहवालामधील क्वॉलिफिकेशन वरील स्पष्टीकरण किंवा अभिप्राय, प्रतिकूल मत किंवा मर्यादा बाबत.

दिनांक ३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षाच्या वित्तीय तक्त्यांबाबत लेखापरिक्षकांच्या अहवालामध्ये क्वॉलिफिकेान वरील स्पष्टीकरण किंवा अभिप्राय, प्रतिकूल मत किंवा मर्यादा नाहीत.

५. भाग भांडवल

महामंडळाचे अधिकृत भाग भांडवल चालू वर्षी दिनांक ३१ मार्च २०२२ रोजी रु. ३ कोटी इतके राहीले आणि अभिदत्त व भरणा केलेले भांडवल रु. २.७५ कोटी इतके राहिले.

६. वित्तीय परिणाम

		2021-2022 २०२१-२०२२ (Rs. in lacs.) (रुपये लाखात)	2020-2021 २०२०-२०२१ (Rs. in lacs.) (रुपये लाखात
१	संयुक्त शेती पासून मिळालेला निधी	३१२१.९७	२५८५.८६
२	वृक्ष शेती आणि फलोद्यान पासून मिळालेला निधी	१३.८४	२३.७७
३	इतर जमा	७४९.९१	३९४.९५
४	संपादित जमिनीपासून उत्पन्न	२६६१.७९	७०५.०४
५	मागील वर्षाची समायोजने	-१३४.३५	१०५८.८४
६	घसारा, व्याज, कर तरतूदी व मागील वर्षाचे समायोजने पूर्वी येणारा स्थूल नफा / (तोटा)	५५७८.८९	२९,१६.१७
७	घसारा, व्याज, कर तरतूदी व मागील वर्षाचे खर्चानंतर येणारा नफा	५२२९.०९	३८४४.२१
८	सुचविलेला लाभांश	२४.२३	०.००
९	वर्ग केलेली निव्वळ शिल्लक	-	(-)४४३६.६८
१०	गुंतविलेले भांडवल	५९९८.४९	३४२.४५
११	अभिदत्त भरणा केलेले भांडवल	२७५.००	२७५.००
१२	निव्वळ मूल्य	१०४३.१९	(-)४१६१.६७

७. बोनस

महामंडळाने सन २०२१-२०२२ या वर्षामधील लेख्यांमध्ये बोनस प्रदान कायद्यानुसार ८.३३% बोनसच्या रकमेची तरतुद केलेली आहे.

८. पीक योजना

सन २०२१-२०२२ मध्ये महामंडळाने संयुक्त शेती पीक योजनेनुसार सरासरी एकुण २४,००० एकर क्षेत्रावर संयुक्त शेती राबविलेली आहे आणि त्यापासून महामंडळास रक्कम रुपये ३१२१.९७ लाख उत्पन मिळाले आहे.

९. कर्मचारी वर्ग आणि औद्योगिक संबंध

अहवाल वर्षी (३१ मार्च २०२२ अखेर) महामंडळामध्ये ८ शासन प्रतिनियुक्ती अधिकारी, २१ कायम कर्मचारी, तसेच बाहय एजन्सीमार्फत घेतलेले कर्मचारी, सुरक्षा वॉचमन व महामंडळाचे सेवानिवृत्त अधिकारी/कर्मचारी एकुण १९८ आणि ५६ नैमित्तिक कर्मचारी कार्यरत होते.

व्यवस्थापन व कामगार यांच्यातील सर्वसाधारण संबंध सलोख्याचे राहिले. काही मळयावरील कामगारांनी किरकोळ स्वरुपाचे मागण्या केल्या तथापि त्वरीत त्याबाबतची पुर्तता करण्यात आली.

१०. संचालक मंडळाच्या बैठका :

अहवाल वर्षी संचालक मंडळाची दिनांक १०/०८/२०२१ रोजी एक बैठक झाली.

११. वार्षिक विवरणपत्र

कंपनी कायदा २०१३ मध्ये कलम ९२(३) अन्वये वार्षिक विवरणपत्राची प्रत कंपनीच्या www.msfc.co.in या वेबसाईटवर उपलब्ध आहे.

१२. ठेवी

चालू वर्षात महामंडळाने सार्वजनिक ठेवी घेतलेल्या नाहित. त्यामुळे कंपनी कायदा २०१३ भाग ५ लागू होत नाही.

१३. लाभांश

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळाच्या ३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या सन २०२१-२०२२ या आर्थिक वर्षात महामंडळ नफ्यात आले असल्याने कंपनी कायदा, २०१३ कलम १२३ मधील तरतुदी नुसार व महाराष्ट्र शासन वित्त विभाग शासन निर्णय क्र. शासाउ १०.११/प्र.क्र.५७/सा.उ. दिनांक २२/०२/२०१२ अन्वये राज्यातील सार्वजनिक उपक्रमांनी त्यांचे लेखे अंतिम झाल्यानंतर नफ्याच्या ५% दराने भागधारकांना लाभांश देय होत आहे.

१४. कंपनीची सामाजिक बांधिलकी

१. कंपनी कायदा २०१३ मध्ये कलम १३५ अन्वये कंपनीचे मागील आर्थिक वर्षाचे सीएसआर दायित्व खालीलप्रमाणे -

आर्थिक वर्ष	सीएसआर खर्च रु
२०१७-१८	३,६१,०७२/-
२०१८-१९	१५,६२,५१९/-
२०१९-२०	७४,७८,६५५/-
२०२०-२१	८४,४७,४२२/-
२०२१-२२	८९,८५,१९९/-
एकूण	२,६८,३४,८६७/-

२. कंपनी कायदा २०१३ मधील कलम १३५(९) अन्वये जर कंपनीस रक्कम रुपये ५० लाखापेक्षा अधिक खर्च करणे करीता कमीत कमी दोन संचालकांची सीएसआर समिती नियुक्त करणे बंधनकारक आहे. त्यास अनुसरुन महसुल व वन विभाग, महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्फत शासन आदेश क्र. मशेम-२०२६/प्र.क्र.२२/ल-७ दिनांक ०५/०५/२०२६ अन्वये महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळास कंपनी अधिनियम, २०१३ मधील कलम १३५ अन्वये कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिब्लीटी (CSR) अंतर्गत सामाजिक दायित्वाच्या कार्याकरीता धोरण ठरविण्यासाठी ४ सदस्यीय संचालकांची समिती गठित करण्यात आली असुन सदर समिती मार्फत धोरण ठरविल्यानंतर कंपनी कायदा २०१३ कलम १३५(५) मधील तरतुदीनुसार निधी खर्च करावा लागणार आहे.

१५. परिवेय अभिलेख

कंपनी कायदा २०१३ मधील कलम १४८ (१) अन्वये केंद्र सरकारने कंपनीस परिवेय अभिलेखे ठेवणेबाबत बंधनकारक असल्याची तरतूद आहे.

तथापि, कंपनीचा व्यवसाय उत्पादन करण्याचा नसल्याने हे विशिष्ठ कलम कंपनीस लागू होत नाही.

अ) **उर्जा संरक्षण**

कंपनीने विजेवर चालणारी उपकरणे आणि मशिनरी यांची देखभाल आणि अद्ययावत वेळोवेळी ठेवलेला आहे. जेणेकरुन कमीतकमी उर्जा उपयोगात आणली जाईल.

ब) तांत्रिकतेचा अवलंब

याबाबत काहीही नमूद केलेले नाही.

क) परिकीय चलनातील मिळकत किंवा दिलेले

परकीय चलनापासून मिळकत रुपये - निरंक

दिलेले परकीय चलन रुपये - निरंक

१७. कंपनीमध्ये कामावर असलेल्या महिलांबाबत लैंगिक छळ बाबतचे प्रकटिकरण (Prevention, Prohibition And Redressal) Act, 2013

कंपनीने कंपनीमध्ये कामावर असलेल्या महिलांबाबत लैंगिक छळ बाबतचे धोरण राबवितांना कायदयातील तरतूदीचे पालन केले आहे. लैंगिक छळाबाबत संबंधीतांचे गाऱ्हाणेबाबत अंतर्गत तक्रार समिती आहे. या समितीवर कंपनीचे संचालक मंडळाचे नियंत्रण आहे. कंपनीमधील सर्व कर्मचारी (कायम, करारावरील, तात्पूरते / नैमित्तीक, प्रशिक्षणार्थी) या धोरणाखाली येत आहेत. चालू २०२१-२२ या वर्षात मिळालेल्या आणि निकालात काढलेल्या लैंगिक छळ तक्रारी तपशिल खालीलप्रमाणे -

अ) मिळालेल्या एकूण तक्रारी - निरंक

ब) निकालात काढलेल्या तक्रारी - निरंक

१८. संचालकांची जबाबदारी

कंपनी कायदा २०१३ मधील तरतुदीस अनुसरुन कंपनीचे अधिकारी यांनी दिलेल्या माहितीच्या आधारावर संचालक मंडळ त्यांची जबाबदारी सादर करीत आहे :-

अ) वार्षिक लेखे हे लेख्यांचे नियमानुसार तयार केलेले असुन त्यामध्ये तफावत नाही.

ब) संविधानी लेखापरिक्षक यांचे सल्ल्यानुसार लेख्यांची धोरणे विचारात घेतलेली असून कायमपणे वापरलेली आहेत. घेतलेले निर्णय आणि इतर बाबी योग्य असून आर्थिक वर्ष अखेरीचे म्हणजेच दिनांक ३१ मार्च २०२२ अखेरचे कंपनीचे कामकाज आणि नफा-तोटा पत्र सत्य आणि योग्य दर्शवितात.

क) कंपनीचे मालमत्तेची सुरक्षितता आणि इतर अनियमितता, फसवणूक निदर्शनास येऊन त्यास प्रतिबंध होईल अशा पध्दतीने कंपनी कायदा २०१३ चे तरतुदीस अनुसरुन लेख्यांच्या नोंदी ठेवलेल्या आहेत. त्याबाबत त्यांचे मतानुसार त्यांनी योग्य आणि पुरेशी काळजी घेतली आहे.

ड) कंपनीचे कामकाज चालू राहील या तत्वावर वार्षिक लेखे तयार केलेले आहेत.

इ) सर्व कायदेशीर बाबींची पूर्तता होईल अशी योग्य नियंत्रण पध्दत राबविली असुन सदर नियंत्रण पुरेसे व प्रभावी आहे.

१९. कृतज्ञता :

अहवाल वर्षी महामंडळाच्या कर्मचा-यांनी केलेल्या चांगल्या कामगिरीबद्दल संचालक समाधान व्यक्त करीत आहेत. महामंडळाच्या कामकाजाच्या संदर्भात राज्य शासनाच्या विविध विभागांनी केलेल्या सहकार्याबद्दल संचालक कृतज्ञ आहेत. महालेखाकार (वाणिज्यिक लेखापरिक्षण) मुंबई आणि संविधानिक लेखा परिक्षक मे. एम. एस. गोडबोले ॲण्ड असोसिएटस, सनदी लेखापाल, पुणे यांनी महामंडळास वेळोवेळी दिलेल्या बहुमोल सहकार्याबद्दल महामंडळ त्यांचे आभारी आहे.

संचालक मंडळाकरीता व त्यांच्यावतीने..

सही

अध्यक्ष.

परिशिष्ट

कंपनी कायदा २०१३ मधील कलम १९७ (१२) अन्वये आवश्यक तक्ता.

कंपनी (व्यवस्थापकीय कर्मचारी वर्गाची नियुक्ती आणि मानधन) नियम २०१४ मधील नियम ५ नुसार सन २०२१-२०२२ या आर्थिक वर्षामध्ये रुपये १.०२ कोटी पेक्षा अधिक मानधन घेणारे कर्मचाऱ्यांची यादी.

निरंक

-----*-----

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे - ४११०१६

३१ मार्च २०२२ रोजीचा ताळेबंद

आणि

३१ मार्च २०२२ ला संपलेल्या वर्षाचा नफा तोटा पत्रक

सोबत

३१ मार्च २०२२ च्या वित्तीय टिपा
लेख्यांना जोडलेल्या व त्याचा भाग असलेल्या

आणि

लेखापरिक्षकांचा अहवाल

एम. एस. गोडबोले आणि असोसिएटस

सनदी लेखापाल

कार्यालय नं. ६७/२, ४, उबेरॉय हाऊस,
नळस्टॉप, कर्वे रोड, पुणे - ४११ ००४.
दूरध्वनी नं. ०२०-२५४३३५४०/२५४२१६५७
ई-मेल -mgodbole1961@gmail.com

स्वत:चा लेखापरीक्षकांचा अहवाल

प्रति,
सभासद, **महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ** मर्यादीत.

वित्तीय तक्त्यावरील अहवाल:

आम्ही महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादीत ("कंपनी") **च्या सोबतच्या आर्थिक विवरणांचे ऑडिट केले आहे** , ज्यात ३१ मार्च २०२२ पर्यंतचा ताळेबंद पत्रक, ३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी नफा आणि तोट्याचे विवरण आणि महत्त्वपूर्ण लेखा धोरणांचा सारांश आणि इतर स्पष्टीकरणात्मक माहितीचा सारांश समाविष्ट आहे.

आर्थिक स्टेटमेंटसाठी व्यवस्थापनाची जबाबदारी

कंपनीचे व्यवस्थापन आणि संचालक मंडळ कंपनी अधिनियम, २०१३ ('कायदा') च्या कलम १३४ (५) मध्ये नमूद केलेल्या बाबींसाठी जबाबदार आहेत जे या आर्थिक स्टेटमेंटच्या तयारीच्या संदर्भात जे भारतात सामान्यत: स्वीकारल्या जाणार्‍या लेखा तत्त्वांनुसार कंपनीची आर्थिक स्थिती, आर्थिक कामगिरी आणि रोख प्रवाहाचे खरे आणि निष्पक्ष दृश्य देतात. कंपनी (लेखा) नियम, २०१४ च्या नियम ७ सह वाचलेल्या कायद्याच्या कलम १३३ अंतर्गत निर्दिष्ट लेखा मानकांचा समावेश आहे. या जबाबदारीमध्ये कंपनीच्या मालमत्तेचे संरक्षण करण्यासाठी आणि फसवणूक आणि इतर अनियमितता रोखण्यासाठी आणि शोधण्यासाठी कायद्याच्या तरतुदींनुसार पुरेसे लेखा रेकॉर्ड राखणे समाविष्ट आहे; योग्य लेखा धोरणांची निवड आणि वापर; वाजवी आणि विवेकी निर्णय आणि अंदाज लावणे; पुरेशी अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणे डिझाइन, अंमलबजावणी आणि देखभाल, जे लेखा नोंदींची अचूकता आणि पूर्णता सुनिश्चित करण्यासाठी प्रभावीपणे कार्यरत आहेत, जे खरे आणि निष्पक्ष दृश्य देतात आणि फसवणूक किंवा त्रुटीमुळे भौतिक चुकीच्या विधानापासून मुक्त असतात.

लेखापरीक्षकाची जबाबदारी

आमच्या लेखापरीक्षणाच्या आधारे या आर्थिक स्टेटमेंटवर मत व्यक्त करणे ही आमची जबाबदारी आहे.

आम्ही कायद्यातील तरतुदी, लेखा व लेखापरीक्षण मानके व त्या अधिनियमातील तरतुदी व त्याअंतर्गत तयार केलेल्या नियमांनुसार लेखापरीक्षण अहवालात समाविष्ट करणे आवश्यक असलेल्या बाबी विचारात घेतल्या आहेत. आम्ही कायद्याच्या कलम १४३ (१०) अंतर्गत निर्दिष्ट केलेल्या ऑडिटिंगच्या मानकांनुसार आमचे ऑडिट केले. त्या मानकांसाठी आवश्यक आहे की आम्ही नैतिक आवश्यकतांचे पालन केले पाहिजे आणि आर्थिक स्टेटमेंट भौतिक चुकीच्या विधानापासून मुक्त आहेत की नाही याबद्दल वाजवी आश्वासन मिळविण्यासाठी ऑडिटची योजना आखली पाहिजे आणि केली पाहिजे.

ऑडिटमध्ये आर्थिक स्टेटमेंटमधील रक्कम आणि प्रकटीकरणाबद्दल ऑडिट पुरावा प्राप्त करण्यासाठी प्रक्रिया करणे समाविष्ट आहे. निवडलेल्या कार्यपद्धती लेखापरीक्षकाच्या निर्णयावर अवलंबून असतात, ज्यात फसवणूक किंवा त्रुटीमुळे आर्थिक स्टेटमेंटच्या भौतिक चुकीच्या कथनाच्या जोखमीचे मूल्यांकन समाविष्ट आहे.

त्या जोखमीचे मूल्यांकन करताना, लेखापरीक्षक कंपनीच्या आर्थिक स्टेटमेंटच्या तयारीशी संबंधित अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणाचा विचार करतो, जे परिस्थितीत योग्य असलेल्या ऑडिट प्रक्रियेची रचना करण्यासाठी एक सत्य आणि निष्पक्ष दृष्टिकोन देते, ऑडिटमध्ये वापरल्या जाणार् या लेखा धोरणांच्या योग्यतेचे मूल्यांकन करणे आणि कंपनीच्या संचालकांनी केलेल्या लेखाच्या तर्कसंगततेचे मूल्यांकन करणे देखील समाविष्ट आहे. तसेच आर्थिक स्टेटमेंटच्या एकूण सादरीकरणाचे मूल्यांकन करणे.

आमचा विश्वास आहे की आम्ही प्राप्त केलेले ऑडिट पुरावे आर्थिक स्टेटमेंटवरील आमच्या ऑडिट मतासाठी आधार प्रदान करण्यासाठी पुरेसे आणि योग्य आहेत.

पात्र मताचा आधार

i. परिशिष्ट ५ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे, साहित्यासाठी विविध लेनदार, मालमत्तेसाठी विविध लेनदार, आणि इतरांसाठी विविध लेनदारांच्या संदर्भात अनुक्रमे रु. ४५,३०,७९०/-, रु.१,०२,०३,३०९/-, आणि रु. ३,७९,९२,२१२/- च्या संदर्भात कोणतीही पुष्टी प्राप्त झालेली नाही.

ii. तसेच, कंपनी या जबाबदार् या दीर्घ मुदतीच्या म्हणून दर्शविणे निवडते. म्हणूनच, वित्तीय स्टेटमेंटवर या आयटमचा परिणाम निश्चित केला जाऊ शकत नाही.

iii. परिशिष्ट ८ मध्ये दिसणाऱ्या तरतुदींमध्ये कृषी प्राप्तिकरासाठी रु.३,२८,१६,४९८/- समाविष्ट आहे, जे १९८३-८४ पासून पुस्तकांमध्ये दिसत आहे, परंतु ते सरकारला दिले गेले नाही किंवा दायित्वाचे प्रमाण दर्शविणारी कोणतीही पुष्टी प्राप्त झालेली नाही. कोणत्याही व्याज किंवा दंडाशिवाय त्याच ऐतिहासिक मूल्याने हे पुढे नेले जात आहे.

iv. परिशिष्ट ८ नुसार ९३,६७,१६८/- रुपयांच्या ग्रॅच्युइटीची तरतूद व्यवस्थापनाने केलेल्या वाजवी अंदाजावर आधारित आहे. तथापि, हे कोणत्याही विमाविषयक मूल्यांकनावर आधारित नाही, म्हणून एएस १५ - कर्मचारी फायद्यांनुसार नाही. तसेच, संपूर्ण रक्कम वर्तमान दायित्व म्हणून वर्गीकृत केली गेली आहे, जरी ती अहवाल देण्याच्या तारखेपासून बारा महिन्यांत भरणे अपेक्षित नाही.

v. खालील कारणांमुळे स्थिर मालमत्तेच्या मूल्यांकनाचा लेखाजोखा एएस - १० नुसार नाही-

a) अपुरी नोंद ठेवणे आणि प्रत्यक्ष पडताळणी करणे –

i. कंपनीने जमिनीच्या संदर्भात नोंदीसह स्थिर मालमत्तेचे संख्यात्मक तपशील आणि परिस्थिती - वर्तमान स्थान तसेच सद्य स्थिती - यासह संपूर्ण तपशील दर्शविणारी पुरेशी नोंदी ठेवली नाहीत. व्यवस्थापनाने आम्हाला सांगितले की सुरुवातीला निश्चित मालमत्ता रजिस्टर तयार केले गेले होते, परंतु ते एका कालावधीत अद्ययावत केले गेले नाहीत.

ii. कंपनीच्या ताब्यात असलेल्या जमिनीची गेल्या दहा वर्षांहून अधिक काळ व्यवस्थापनाने प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली नाही. अशा प्रकारे, स्थिर मालमत्ता पडताळणीच्या अंतराची सतर्कता अपुरी आहे. सध्या व्यवस्थापनाने जमिनीच्या पडताळणीचे काम हाती घेतले आहे परंतु जमिनीचे प्रचंड क्षेत्र आणि विखुरलेल्या जागेमुळे ही प्रक्रिया अद्याप पूर्ण झालेली नाही.

b) वादातील मालमत्ता:

i. व्यवस्थापनाने स्पष्ट केल्याप्रमाणे, अनुसूची २९ मध्ये नमूद केलेल्या मालमत्तेचे मूल्यांकन महाराष्ट्र शासनाने सन १९६३-६५ मध्ये केले होते परंतु तेव्हापासून ते वादग्रस्त आहेत.

ii. अनुसूची २९ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे, कंपनीने या मालमत्तांवर ५४,९०६ रुपयांचा घसारा प्रदान केला आहे. व्यवस्थापनाने स्पष्ट केल्याप्रमाणे, महाराष्ट्र शासनाची रु.३५,२६,२१७/- मूल्याची ही मालमत्ता सन १९६३-६५ पासून वादग्रस्त आहे आणि ज्या साखर कारखान्यांकडून मालमत्ता अधिग्रहित केली गेली आहे त्यांनी महाराष्ट्र सरकारने केलेल्या मालमत्तेच्या मूल्यांकनाशी सहमत नसल्यामुळे विक्री व्यवहारांना अंतिम रूप दिले नाही. तसेच, या मालमत्तांच्या संदर्भात मालकी हक्कांची पडताळणी प्रलंबित आहे.

iii. आम्हाला स्पष्ट केल्याप्रमाणे, या तुलनेत ३५,२६,२१७ रुपये कंपनीने केवळ ३१,९९,५३७ रुपये ॲडव्हान्स केले आहेत. उर्वरित रक्कम कंपनीद्वारे दिली जात नाही किंवा कंपनीद्वारे कर्ज किंवा दायित्व म्हणून स्वीकारली जात नाही.

iv. त्याचप्रमाणे, बेलापूर फार्मच्या बाबतीत - कंपनीने बेलापूर शुगर अँड अलाइड इंडस्ट्रीज लिमिटेडकडून मालमत्ता संपादन केली आहे, जिथे मालमत्तेच्या मूल्यांकनाबाबत वाद आहे. बेलापूर शुगर अँड अलाइड इंडस्ट्रीज. लिमिटेडने त्यांच्या मालमत्तेचे मूल्य रु. २७,७२,७३४.५०/- (जे एमएसएफसीएलने दिले आहे) असे केले आहे, तर एमएसएफसीएलने या मालमत्तेचे मूल्य रु. १३,७७,५२०.३३/- असे केले आहे आणि हे प्रकरण वादग्रस्त आहे. एमएसएफसीएलने हे रु. १३,७७,५२०.३३ / मालमत्ता (अनुसूची क्रमांक ९ (iii), भांडवली कार्य प्रगतीपथावर रु. ५३,४०,८५४) आणि रु. १३,९५,२१३.६७ अल्प-मुदतीचे कर्ज आणि अ ॅडव्हान्स म्हणून दर्शविले आहे (अनुसूची १६ असुरक्षित मानले जाते - रु. ७२,८९,०५२/-). म्हणून, जरी ते मालमत्तेचा वापर करीत आहेत आणि त्याच्या फायद्यांचा आनंद घेत आहेत, तरीही ते बॅलन्स शीटमध्ये मालमत्ता म्हणून दर्शविले जात नाही.

c) विविध प्रलंबित खटल्यांविषयी अनिश्चितता

i. आम्ही हे देखील आपल्या लक्षात आणून देऊ इच्छितो की कामगार युनियनने वादग्रस्त ग्रॅच्युइटीसाठी दाखल केलेल्या खटल्याच्या विरोधात कंपनीने रु. २,२६,९८,५००/- ची रक्कम न्यायालयात जमा केली आहे - जी कंपनीने दीर्घकालीन कर्ज आणि आगाऊ रक्कम म्हणून दर्शविली आहे (सरकारी अधिकाऱ्यांकडे सुरक्षा ठेव म्हणून मानली जाते) - अनुसूची ११ पहा.

ii. कंपनीविरूद्ध सर्व प्रलंबित खटल्यांच्या संदर्भात अंतिम कायदेशीर निर्णय न घेता, आम्ही कंपनीच्या एकूण आर्थिक स्टेटमेंटवर या खटल्यांच्या परिणामांवर भाष्य करू शकत नाही.

d) शासनाकडून भूसंपादन:

i. अनुसूची ३० मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे, महामार्ग बांधण्याच्या उद्देशाने शासकीय प्राधिकरणाने जमीन संपादित केली होती. कारण अधिग्रहित जमिनीच्या किंमतीशी संबंधित नोंदी आणि एक्वेशनचा तपशील (तारीख, निवाडा रक्कम, कपात) अपुरा आहे. उर्वरित रक्कम रु. १४५.८६ लाख "इतरांसाठी विविध लेनदार" या शीर्षकाखाली नॉन-करंट दायित्व म्हणून दर्शविली गेली आहे कारण जमिनीतील कायदेशीर शीर्षक अद्याप कंपनीकडे आहे आणि अंतिम सेटलमेंट (पुरस्कार) अद्याप प्रलंबित

आहे. त्याच वेळी, संबंधित मालमत्ता कंपनीच्या मालमत्तेतून काढून टाकली जात नाही. जरी ही जमीन आता कंपनीच्या नियंत्रणात नाही आणि ती सरकारने प्रत्यक्ष ताब्यात घेतली आहे, तरीही कंपनी स्थिर मालमत्ता या शीर्षकाखाली जमीन उघड करत आहे, जे आमच्या मते चुकीचे आहे.

ii. वरील हिशोबामुळे, नफा / तोट्याचे मोजमाप केले जात नाही किंवा सरकारद्वारे जमीन अनिवार्य अधिग्रहणावर त्याचा हिशेब केला जात नाही.

e) माजी खंडकऱ्यांना जमिनीचे वितरण

i. अनुसूची ३१ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे, १४,२६६ एकर जमीन माजी पट्टेदारांच्या नावे देण्यात आली आहे. सध्या वितरित केलेली आणखी एक जमीन २६,९५० एकर आहे. तथापि, अनुसूची ३१ च्या नोट्सच्या परिच्छेद (सी) नुसार, या प्रक्रियेत वितरित केल्या जाणार् या जमिनीचे प्रमाण संपूर्ण प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतरच उपलब्ध होईल. याचा अर्थ असा की, ताळेबंदाच्या तारखेपर्यंत, या पद्धतीने आणखी किती जमीन वितरित करावी लागेल आणि कंपनीकडे किती शिल्लक राहील हे निश्चित करता येत नाही.

vi. आम्ही संपूर्ण जमीन वितरण प्रक्रियेची माजी खंडकऱ्यांना तपासणी केलेली नाही किंवा त्याच्याशी संबंधित कायदेशीर औपचारिकता तपासली नाही.

vii. अनुसूची १० मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे नॉन-करंट गुंतवणूक बहुतेक अनलिस्टेड इक्विटी शेअर्सशी संबंधित आहेत, ज्यासाठी कोणतेही सक्रिय बाजार अस्तित्वात नाही. म्हणूनच, त्यांचे योग्य मूल्य सहज उपलब्ध नाही. व्यवस्थापन सहमत आहे की या सिक्युरिटीजच्या मूल्यात घट झाली आहे, परंतु असे मत आहे की मूल्यातील अशी घट तात्पुरती स्वरूपाची आहे, म्हणून या गुंतवणूकींविरूद्ध कमी करण्याची कोणतीही तरतूद दिली जात नाही.

viii. रु. ३१,४१७/- चे राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्र कंपनीच्या ताब्यात नाही, म्हणून आम्ही या गुंतवणूकीवर मिळवलेली वसूली, परिपक्वता तारीख, मूल्य आणि उत्पन्न याबद्दल स्पष्ट नाही.

ix. अनुसूची १३ आणि अनुसूची १९ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे कृषी-वनीकरण आणि फलोत्पादन संबंधित यादी कंपनीद्वारे विविध ठिकाणी ठेवली जाते. यात रु. ५४,१३,९६०/- च्या स्थायी पिकांचा समावेश आहे, तथापि, आमच्यामते, त्यांचे मूल्य निश्चित करण्यासाठी कंपनीने स्वीकारलेले लेखा धोरण आणि पद्धती एएस -२ च्या पुष्टीकरणात नाहीत कारण -

i. कृषी-वनीकरण आणि फलोत्पादनाचा खुला साठा ऐतिहासिक किंमतीवर मोजला जातो आणि वर्षभरात केलेल्या कृषी-वनीकरणाच्या विक्रीचे मूल्य सुरुवातीच्या स्टॉकपासून क्लोजिंग स्टॉकवर पोहोचण्यासाठी कमी केले जाते. आमचे मत असे आहे की हे योग्य लेखा धोरण नाही.

x. बॅलन्स शीटमध्ये दर्शविलेल्या ट्रेड रिसीव्हेबल्स / विविध कर्जदारांच्या (४२,६३,७८,९७० / -) संदर्भात कंपनीकडून कोणतीही पुष्टी प्राप्त झालेली नाही (अनुसूची १४ नुसार), ज्याचा मोठा भाग गेल्या तीन वर्षांहून अधिक काळ खटल्याच्या अधीन आहे आणि थकबाकी आहे. हे संतुलन सामंजस्याच्या अधीन आहे. विशेषत: ते दीर्घ कालावधीपासून प्रलंबित आहेत हे लक्षात घेता या सामंजस्याचा परिणाम निश्चित केला जाऊ शकत नाही. थकबाकी वसुलीसाठी कोणतीही कायदेशीर कारवाई केली जात नाही.

xi. कंपनीला विविध कर्जदारांकडून रक्कम मिळाली आहे, त्यापैकी बँक हस्तांतरणाद्वारे पैसे कोणी पाठवले आहेत याची कंपनीला माहिती नाही. म्हणूनच, ही रक्कम न सापडता येण्याजोगी म्हणून दर्शविली आहे आणि संयुक्त लागवड आणि इतर ठेवींकडून आगाऊ रक्कम म्हणून अनुसूची ७ (डी) मध्ये समाविष्ट केली आहे. ३१ मार्च २०२२ रोजी अंतिम शिल्लक ३,७१,९२४/- इतकी आहे. तथापि, ही रक्कम कोणत्याही ठेवीच्या स्वरूपाची नाही तर चालू थकबाकीच्या रकमेची भरपाई आहे. अशा समस्यांना सामोरे जाण्यासाठी कंपनीने योग्य काळजी घेतली पाहिजे.

xii. तसेच, परिशिष्ट १६ मध्ये दर्शविलेल्या इतर अल्प-मुदतीच्या कर्ज आणि आगाऊ रकमेची देखील कोणत्याही पक्षकारांकडून / कर्जदारांनी पुष्टी केलेली नाही.

xiii. परिशिष्ट १६ मध्ये, अल्प मुदतीची कर्जे आणि आगाऊ रक्कम, रु. १,०४,९०,९१४/- एक वर्षापेक्षा जास्त परंतु तीन वर्षांपेक्षा कमी थकीत आहेत आणि रु. २,७६,८०,५५३/- तीन वर्षांहून अधिक काळ थकीत आहेत. तथापि, व्यवस्थापनाचे मत आहे की ते अल्प मुदतीचे आहेत आणि आर्थिक वर्ष २०२२-२३ मध्ये वसूल होण्याची शक्यता आहे.

xiv. त्याचप्रमाणे, परिशिष्ट १४ नुसार, ट्रेड रिसिव्हेबल रक्कम, १,८९,६३,६१६/- रुपये सहा महिन्यांपेक्षा जास्त परंतु तीन वर्षांपेक्षा कमी काळ थकबाकी आहे आणि ३९,८७,८७,७७६/- रुपये तीन वर्षांहून अधिक काळ थकबाकी आहे. तथापि, व्यवस्थापनाचे मत आहे की ते अल्प मुदतीचे आहेत आणि आर्थिक वर्ष २०२२-२३ मध्ये वसूल होण्याची शक्यता आहे. गेल्या वर्षीच्या आर्थिक बाबींच्या तुलनेत, प्राप्त रकमेमध्ये वाढ झाली आहे जी तीन वर्षांहून अधिक काळ थकबाकी आहे.

xv. वरील दोन्ही रकमेच्या वसुलीसाठी कंपनीने सुरू केलेल्या प्रक्रियेबद्दल आम्हाला माहिती देण्यात आली नाही (अल्प मुदतीची कर्जे आणि ॲडव्हान्स आणि ट्रेड रिसीव्हेबल्स) म्हणून आम्ही या गोष्टी चांगल्या मानल्या पाहिजेत की नाही यावर भाष्य करू शकत

नाही. कंपनीने स्वत: चे अल्प मुदतीचे कर्ज आणि आगाऊ रुपये ५,९६,३८३ रुपये आणि ट्रेड रिसीव्हेबल रु. १०,१३,५६,९७७ संशयास्पद म्हणून वर्गीकृत केले आहे.

xvi. आम्हाला सांगण्यात आले की अनुसूची १४ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे, बेलापूर साखर उद्योग आणि संबंधित विविध कर्जदारांना ६ महिन्यांपेक्षा जास्त काळ थकबाकी, रु.२९,१९,५६,३०४/- चा समावेश आहे, जे उसाच्या थकबाकीवरील विलंबित देयकावरील संचित व्याजामुळे आहेत. ही रक्कम खटल्याचा विषय होती जी एमएसएफसीएलच्या बाजूने सोडविण्यात आली आहे. म्हणूनच, व्यवस्थापनाचे मत आहे की, हे संचित व्याज ताळेबंदातील मालमत्ता म्हणून ओळखले जावे. त्याच वेळी, व्यवस्थापनाचे मत आहे की वरील रक्कम वसूल करण्यायोग्य असल्याशिवाय पुढील व्याज उत्पन्न म्हणून मान्यता देणे शहाणपणाचे ठरणार नाही.

xvii. परिशिष्ट ९ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे मूर्त मालमत्तेवरील घसारा एसएलएम पद्धतीनुसार आहे. मात्र हा घसारा कंपनी कायदा २०१३ च्या अनुसूची II च्या भाग सी मध्ये दिलेल्या घसारा दर तक्त्यानुसार नाही. यापैकी बऱ्याच मालमत्तांचे उपयुक्त आयुष्य या अनुसूचीमध्ये विहित उपयुक्त जीवनाच्या पलीकडे आहे. आमच्या मते, जर कंपनीला निर्दिष्ट केलेल्या गोष्टींपेक्षा वेगळे उपयुक्त जीवन स्वीकारायचे असेल तर तांत्रिक सल्ल्याद्वारे समर्थित या संदर्भात औचित्य प्रदान करणे आवश्यक आहे. मात्र, त्यांनी तसे केलेले नाही.

xviii. आयकर कायदा १९६१ नुसार आणि कंपनी कायदा २०१३ नुसार घसारा दरम्यान वेळेचा फरक असल्याने, एएस -२२ नुसार, उत्पन्नावरील करांचा लेखाजोखा करणे, एकतर स्थगित कर मालमत्ता किंवा दायित्व असावे. तथापि, कंपनीने स्थगित करासाठी कोणतीही तरतूद केलेली नसल्यामुळे, हे योग्य लेखा धोरण नाही.

xix. कंपनीच्या खात्यांच्या पुस्तकांना अंतिम रूप देण्यास उशीर झाल्यामुळे आर्थिक वर्षाच्या अखेरीस रोख शिल्लक रकमेची प्रत्यक्ष पडताळणी आमच्याकडून केली गेली नव्हती. आम्ही कंपनीद्वारे अंमलात आणलेल्या अंतर्गत नियंत्रणे आणि रोख प्रमाणपत्रांवर अवलंबून आहोत.

xx. निश्चित केलेल्या वैधानिक थकबाकीचा हिशेब नाही

(a) कंपनीने आपला आयकर, जीएसटी, व्यावसायिक कर आणि इतर सर्व करांच्या दायित्वांची गणना केली आहे आणि ती भरली आहे.

(b) आम्ही मालमत्ता कर, दूरध्वनी बिले आणि विद्युत बिले यासारख्या वैधानिक जबाबदार् या नियमितपणे भरल्या जातात आणि कोणतेही डीफॉल्ट नाही, या व्यवस्थापनाच्या युक्तिवादावर आम्ही अवलंबून आहोत.

xxi. एएस २९ नुसार तरतूद, आकस्मिक दायित्वे आणि आकस्मिक मालमत्ता

a. वैधानिक थकबाकी भरण्याच्या तरतुदीमध्ये विक्री कर / व्हॅटची थकबाकी समाविष्ट आहे. अनुसूची ७ अंतर्गत इतर चालू दायित्वे रु.१,८६,०७४/- ची आहेत. तथापि, व्हॅट इत्यादींच्या संदर्भात मूल्यांकन आदेश आणि इतर कागदपत्रे उपलब्ध नसल्यामुळे आम्ही तरतुदींच्या पर्याप्ततेवर भाष्य करण्यास अक्षम आहोत.

b. तसेच, कोणत्याही योग्य कायदेशीर मताच्या अनुपस्थितीत, आम्ही कंपनीविरूद्ध प्रलंबित असलेल्या विविध खटल्यांचा आणि कंपनीने इतर पक्षांच्या विरोधात सुरू केलेल्या खटल्यांचा परिणाम समाधानकारकपणे निश्चित करू शकलो नाही.

xxii. कलम १८९ अंतर्गत आवश्यक असलेल्या संचालकांना स्वारस्य असलेल्या करारासाठी किंवा व्यवस्थेसाठी कंपनीने कोणतेही रजिस्टर ठेवले नाही. तथापि, आम्हाला या संदर्भात व्यवस्थापन प्रतिनिधित्व प्राप्त झाले आहे की कंपनीच्या संचालकांना कंपनीच्या कोणत्याही व्यवस्था आणि करारामध्ये रस नाही.

xxiii. कंपनीने जीआर संदर्भ क्रमांक १०.१० / पत्र क्रमांक २२ / दिनांक २१/०६/२०१० नुसार अंतिम लाभांशाची तरतूद केली आहे. ही तरतूद कंपनीच्या संचालक मंडळाच्या बैठकीत मंजुरीच्या अधीन आहे. अनुसूची ८ चा संदर्भ घ्या.

xxiv. कंपनीने लाभांश वितरण कराची देयता प्रदान केली आहे, परंतु अहवालावर स्वाक्षरी केल्याच्या तारखेपर्यंत ती भरली जात नाही. लाभांश वितरण कराच्या विलंबित देयकावरील व्याजाची तरतूद कंपनीने करणे आवश्यक आहे. विविध कायद्यांतर्गत अहवालाचे संबंधित अनुपालन अद्याप पूर्ण झालेले नाही.

xxv. कंपनीने कॉर्पोरेट सामाजिक उत्तरदायित्व संदर्भात कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १३५ च्या तरतुदींचे पालन केलेले नाही. कंपनीने सीएसआरच्या दायित्वाची गणना केली आहे परंतु ३१ मार्च २०२१ आणि ३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी ती सोडण्यात आलेली नाही.

उचित मत

बेस फॉर क्वालिफाइड ओपिनियन परिच्छेदात वर्णन केलेल्या बाबींचा परिणाम वगळता, आमच्या मते आणि आमच्या सर्वोत्तम माहितीनुसार आणि आम्हाला दिलेल्या स्पष्टीकरणानुसार, उपरोक्त आर्थिक स्टेटमेन्ट्स कायद्याद्वारे आवश्यक असलेली माहिती आवश्यक असलेल्या पद्धतीने देतात आणि कंपनीच्या व्यवहारांच्या स्थितीबद्दल भारतात सामान्यत: स्वीकारलेल्या लेखा तत्त्वांच्या अनुषंगाने एक खरे आणि निष्पक्ष दृश्य देतात ३१ मार्च २०२२.

महत्वाच्या बाबी-

१. **आकस्मिक दायित्वे**

आम्ही शेड्यूल २७ च्या नोट्स ऑन अकाउंट्समध्ये नमूद केल्याप्रमाणे आकस्मिक दायित्वांचे स्वरूप आणि रक्कम (वेडीबाभुळ झाडे काढून टाकण्याच्या संदर्भात) प्रकटीकरणाच्या अचूकतेबद्दल आणि पर्याप्ततेच्या संदर्भात व्यवस्थापनाच्या प्रतिनिधित्वावर अवलंबून आहोत

२. **प्रलंबित खटल्यांचा प्रभाव:**

कंपनीने आपल्या आर्थिक स्टेटमेंटमध्ये त्याच्या आर्थिक स्थितीवर प्रलंबित खटल्यांचा परिणाम योग्यरित्या उघड केला नाही. आमच्या मते, कंपनीविरूद्ध प्रलंबित असलेल्या विविध कायदेशीर खटल्यांची यादी आणि त्याबाबतचे कायदेशीर मत प्रदान केले पाहिजे.

३. कॉर्पोरेट गव्हर्नन्स:

सुशासन नसल्याची उदाहरणे खालीलप्रमाणे आहेत.

a)ऐतिहासिक काळापासून कोणतेही समायोजन आणि दुरुस्ती न करता देय / प्राप्य रकमेची क्षुल्लक रक्कम पुढे नेणे.

b) जमिनीच्या बाबतीत कोणतेही कार्यक्षम लेखा धोरण नाही.

c)जरी आधीच नमूद केल्याप्रमाणे वैधानिक थकबाकी निश्चित केली गेली असली तरी ती भरली गेली नाही.

४. सरकारी थकबाकी –

a) वर्ष १९७२-७३ ते १९८३-८४ या वर्षांसाठीचा निर्विवाद कृषी प्राप्तिकर रु.३,२८,१६,४९८/- आहे जो यापूर्वीच पुस्तकांमध्ये प्रदान करण्यात आला आहे आणि आजपर्यंत प्रलंबित आहे.

b) त्याचप्रमाणे, १,८६,०७४ रुपये मूल्यवर्धित कर दायित्व तीन वर्षांहून अधिक काळ थकीत आहे.

एम.एस. गोडबोले अँड असोसिएट्ससाठी
चार्टर्ड अकाउंटंट्स
एफआरएन -०१०३२३६W

सही
चिन्मय कारंडे
भागीदार
सदस्यत्व क्रमांक: १५७७००
ठिकाण : पुणे
दिनांक: ३ May, २०२५
यूडीआयएन - २५१५७७००बीएमकेएमयूओ१७५१

कार्यालय नं. ६७/२, ४, उबेरॉय हाऊस,
नळस्टॉप, कर्वे रोड, पुणे - ४११ ००४.
दूरध्वनी नं. ०२०-२५४३३५४०/२५४२१६५७
ई-मेल -mgodbole1961@gmail.com

इतर कायदेशीर बाबी आणि नियमानुसार आवश्यकतेवरील अहवाल

कायद्याच्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (११) च्या संदर्भात भारत सरकारने जारी केलेल्या कंपनी (ऑडिटर रिपोर्ट) आदेश, २०१६ ("आदेश") नुसार आवश्यक असल्याप्रमाणे, आम्ही आदेशाच्या परिच्छेद ३ आणि ४ मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या बाबींवर एक विधान परिशिष्ट ए मध्ये देतो. कायद्याच्या कलम १४३ (३) नुसार आम्ही अहवाल देतो की:

अ) आम्ही आमच्या लेखापरीक्षणाच्या हेतूंसाठी आवश्यक असलेल्या आमच्या ज्ञान आणि विश्वासाच्या दृष्टीने आवश्यक असलेली सर्व माहिती आणि स्पष्टीकरण मागितले आहे. तथापि, अपुऱ्या नोंदी ठेवल्यामुळे आवश्यक असलेली काही माहिती कंपनीकडून आम्हाला उपलब्ध करून दिली जाऊ शकली नाही.

आ) आमच्या मते, कायद्यानुसार आवश्यक असलेल्या खात्याची योग्य पुस्तके कंपनीने ठेवली आहेत, जोपर्यंत त्या पुस्तकांच्या आमच्या तपासणीतून असे दिसते की बाब परिच्छेदाच्या क्रमांक ७ च्या अधीन आहे.

इ) कंपनीचे विविध ठिकाणी कामकाज आहे. मात्र, शाखेसाठी स्वतंत्र लेखापरीक्षकांची नेमणूक करण्यात आली नाही. लेखापरीक्षणाच्या उद्देशाने आणि कंपनीच्या आर्थिक स्टेटमेंटच्या संकलनासाठी सर्व शाखांचे मॅन्युअल रेकॉर्ड आणले गेले.

ई) या कायद्यांतर्गत आवश्यक असलेल्या लेख्यांची योग्य पुस्तके कंपनीने ठेवली आहेत. तथापि, विविध लेखा मानकांचे पालन न केल्यामुळे या संदर्भात काही त्रुटी आहेत. तसेच, घसारा गणना सारख्या काही पॉलिसी नवीन कंपनी कायदा, २०१३ नुसार नाहीत आणि कंपनी आपल्या जुन्या लेखा धोरणांचे अनुसरण करत आहे.

उ) आमच्या मते, उपरोक्त आर्थिक स्टेटमेन्ट्स कंपनी (लेखा) नियम, २०१४ च्या नियम ७ सह वाचलेल्या कायद्याच्या कलम १३३ अंतर्गत निर्दिष्ट लेखा मानकांचे पालन करत नाहीत;

ऊ) वरील बेसिस फॉर क्वालिफाइड ओपिनियन अँड जोर ऑफ मॅटर परिच्छेदात वर्णन केलेल्या बाबी, आमच्या मते, कंपनीच्या कामकाजावर प्रतिकूल परिणाम होऊ शकतो.

ऋ) कंपनीच्या संचालकांची नेमणूक महाराष्ट्र शासनातर्फे केली जाते. आम्ही व्यवस्थापनाच्या निवेदनावर अवलंबून आहोत की नियुक्त केलेल्या व्यक्तींनी कलम १६४ (१) आणि १६४ (२) अंतर्गत कोणत्याही अटींचे उल्लंघन केले नाही आणि म्हणूनच ते संचालक म्हणून नियुक्त होण्यास अपात्र नाहीत.

ऌ) लेख्यांची देखभाल आणि त्याच्याशी संबंधित इतर बाबींच्या संदर्भात सर्व पात्रता, आरक्षण आणि प्रतिकूल टिप्पण्या, पात्र टिप्पणी आणि बाब परिच्छेदांच्या मुद्याच्या आधारे मांडल्या गेल्या आहेत.

ऍ) योग्य नोंदी नसल्यामुळे, कंपनीने त्याच्या विविध मळ्यावर केलेल्या प्रत्येक व्यवहाराचा पुरेसा शोध घेता येत नाही. व्यवस्थापनाचे असे मत आहे की, सर्व वित्तीय व्यवहारांवर केंद्रीय देखरेख ठेवली जात असल्याने अंतर्गत आर्थिक नियंत्रणावर पुरेसे नियंत्रण असते. आम्ही व्यवस्थापनाच्या निवेदनावर विश्वास ठेवला आहे की त्यांनी पुरेशी अंतर्गत आर्थिक नियंत्रण प्रणाली राखली आहे.

दो. कायद्याच्या कलम १४३ (५) द्वारे आवश्यक असल्याप्रमाणे, आम्ही अहवाल देतो की:

अ) कर्जमाफी/कर्ज/व्याज इत्यादींच्या कोणत्याही प्रकरणांवर अभिप्राय.

1. आर्थिक वर्ष २०२१-२२ च्या चालू लेखा कालावधीत, कंपनीने कोणतेही कर्ज/कर्ज/व्याज इत्यादी माफ केलेले / निर्लेखित केलेले नाहित.
2. यापूर्वी, कंपनीने आपला पगार, व्यवस्थापन आणि दैनंदिन खर्च भागविण्यासाठी सन १९६३ पासून महाराष्ट्र शासनाकडून कर्ज घेतले आहे. वर्षभरात, कंपनीने रु. ७९,०९,११,२२४/- च्या थकीत व्याजाची परतफेड केली आहे. त्यामुळे ३१/०३/२०२२ पर्यंत थकबाकी नाही
3. कंपनी प्रथम मुद्दल आणि नंतर त्यावरील व्याज देण्याचे धोरण अवलंबत आहे.

आ) त्रयस्थ पक्षाकडे पडून असलेल्या यादीवरील नोंदी आणि सरकार आणि इतर प्राधिकरणांकडून भेट म्हणून प्राप्त झालेल्या मालमत्तेच्या नोंदींवर टिप्पणी ठेवली जात आहे.

1. चालू वर्षात कंपनीकडे कोणतीही सूची नाही किंवा सरकार आणि इतर प्राधिकरणांकडून कोणतीही मालमत्ता भेट म्हणून प्राप्त झाली नाही.

इ) प्रलंबित कायदेशीर / लवाद प्रकरणांचे वयानुसार विश्लेषण करणारा अहवाल, ज्यात प्रलंबित कारणे आणि सर्व कायदेशीर प्रकरणांवरील खर्चासाठी देखरेख यंत्रणेची अस्तित्व/परिणामकारकता यांचा समावेश आहे.

टीप-

१. काही रिट याचिका किंवा अपील माननीय उच्च न्यायालयाद्वारे माननीय जिल्हा न्यायालयांकडे पाठविल्या जातात.

वर्ष	सर्वोच्च न्यायालय	उच्च न्यायालय	जिल्हा न्यायालय	दिवाणी न्यायालय	महसूल न्यायालये प्राधिकरण	फौजदारी न्यायालय	कामगार आणि औद्योगिक न्यायालय	एकूण
२०११	०	०	०	१	०	०	०	**१**
२०१२	०	१	०	७	१	०	०	**९**
२०१३	०	१	०	११	१	०	०	**१३**
२०१४	२	४	०	११	१	०	०	**१८**
२०१५	०	१०	२	८	१	०	०	**२१**
२०१६	०	३	३	११	०	०	६	**२३**
२०१७	०	५	४	११	६	०	०	**२६**
२०१८	०	४	८	८	१	३	७	**३१**
२०१९	०	५	१२	१८	५	२	९	**५१**
२०२०	०	६	१	१७	३	५	१	**३३**
२०२१	०	५	४	१७	२	८	०	**३६**
२०२२	०	४	८	२१	१३	२०	६	**७२**
एकूण	**२**	**४८**	**४२**	**१४१**	**३४**	**३८**	**२९**	**३३४**

न्यायालयीन प्रक्रियेमुळे अशा प्रकरणांना विलंब होत आहे.

२. २०११ पूर्वीची प्रकरणे १२ आहेत. यापैकी बहुतेक प्रकरणे न्यायालयांच्या प्रक्रियेनुसार नोटिसा बजावणे, अपील हस्तांतरण आणि दिवाणी दाव्यांमुळे विलंबित आहेत.

ई) जर कंपनीची निर्गुंतवणुकीसाठी निवड झाली असेल तर — नाही. निर्गुंतवणुकीसाठी कंपनीची निवड करण्यात आलेली नाही.

उ) आवश्यकतेनुसार क्षेत्र विशिष्ट उप-निर्देश -

ऊ) रोख पत मर्यादेसह अन्नधान्याचा साठा जुळत नसल्याबद्दल दंड आकारण्याच्या प्रकरणांचा लाभ घेतला - शून्य

ऋ) कंपनीने अशा स्वरूपाच्या कोणत्याही कॅश-क्रेडिट मर्यादेचा लाभ घेतलेला नाही.

ऌ) स्टॉकच्या स्थितीचे मूल्यांकन करण्यासाठी आणि खराब झालेल्या वस्तूंचे मूल्यांकन करण्यासाठी प्रणाली —

1. स्टॉकच्या आरोग्याचे मूल्यांकन आणि खराब झालेल्या वस्तूंचे मूल्यांकन करण्यासाठी कंपनीकडे कोणतीही यंत्रणा नाही.
2. पिकांच्या लागवडीशी संबंधित सर्व उपक्रम, साठा (पिके) च्या आरोग्याचे मूल्यांकन, काही नुकसान झाल्यास त्यांचे मूल्यांकन, कंपनीने नियुक्त केलेल्या संयुक्त शेतकर् यांनी हाताळलेली नीतिमत्ता.

ॲ) गोणीच्या गाठींच्या संदर्भात वसूल / देय रकमेची जुळवाजुळव करण्याची पद्धत - अशा सर्व कामांची हाताळणी कंपनीने नियुक्त केलेल्या संयुक्त शेतकऱ्यांकडून केली जाते.

ऐ) भारतीय अन्न महामंडळ / राज्य सरकारकडून वसूल करण्यायोग्य म्हणून दर्शविलेल्या दाव्यांची सत्यता तपासण्यासाठी प्रणाली - कंपनीच्या लेखावहीत भारतीय अन्न महामंडळ / राज्य सरकारकडून वसूल करण्यायोग्य असे कोणतेही दावे दाखवलेले नाहीत.

ए) लेखापरीक्षण अहवालात नमूद केलेला नफा/तोटा कंपनीच्या नफा-तोटा विवरणानुसार आहे की नाही - लेखापरीक्षण अहवालात कंपनीच्या वित्तीय विवरणांना पात्र मत दिले आहे. बेसिस ऑफ क्वालिफाइड ओपिनियन आणि जोर ऑफ मॅटर परिच्छेदांचे परिणाम लक्षात घेतले पाहिजेत.

ऐ) बियाणे पॅकिंग / प्रमाणपत्र साहित्य आणि इतर वस्तूंचा साठा - कंपनीने चालू वर्षाच्या आपल्या लेखावहीत अशी कोणतीही यादी दर्शविली नाही.

ऑ)लाभार्थ्यांना कर्ज/अनुदान/कृषी निविष्ठ आणि कृषी यंत्रे वितरित करण्याची यंत्रणा – कंपनीकडे अशी कोणतीही यंत्रणा नाही.

ऑ)विविध योजनांच्या अंमलबजावणीसाठी मिळालेले अनुदान/ द्रव्यसहाय्य असे कोणतेही अनुदान किंवा द्रव्यसहाय्य प्राप्त झाले नाही.

एम.एस. गोडबोले अँड असोसिएट्ससाठी
चार्टर्ड अकाउंटंट्स
एफआरएन - ०१०३२३६W

सही
चिन्मय कारंडे
भागीदार
सदस्यत्व क्रमांक: (१५७७००)
ठिकाण : पुणे
दिनांक: ३ May, २०२५
यूडीआयएन - २५१५७७००बीएमकेएमयूओ१७५१

एम. एस. गोडबोले आणि असोसिएटस

सनदी लेखापाल

कार्यालय नं. ६७/२, ४, उबेरॉय हाऊस,
नळस्टॉप, कर्वे रोड, पुणे - ४११ ००४.
दूरध्वनी नं. ०२०-२५४३३५४०/२५४२१६५७
ई-मेल -mgodbole1961@gmail.com

लेखापरीक्षण अहवालास अनुसरुन अनुसुची-अ

३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादितच्या सदस्यांना स्वतंत्र लेखापरीक्षकांच्या अहवालात संदर्भित अनुसुची आम्ही अहवाल देत आहोत की:

१. कंपनीकडे जमिनीच्या संदर्भात नोंदींसह स्थिर मालमत्तेचे संख्यात्मक तपशील आणि परिस्थिती - स्थान तसेच सद्य स्थिती - यासह संपूर्ण तपशील दर्शविणारे पुरेसे रेकॉर्ड ठेवले नाहीत. व्यवस्थापनाने दिलेल्या माहितीनुसार, सुरुवातीला स्थिर मालमत्ता नोंदणी तयार केली गेली होती, परंतु ती काही कालावधीत अद्ययावत केली गेली नाही.

(अ) गेल्या दहा वर्षांहून अधिक काळ व्यवस्थापनाकडून स्थिर मालमत्तेची प्रत्यक्ष पडताळणी केली जात नाही, ज्यामुळे स्थिर मालमत्ता पडताळणीच्या अंतराची वाजवी सयुक्तिकता अपुरी आहे. परिणामी, काही भौतिक विसंगती असल्यास व्यवस्थापनाकडून त्याची खात्री पटलेली नाही.

(आ) वर्षभरात, कंपनीने स्थिर मालमत्तेच्या मोठ्या भागाची विल्हेवाट लावली नाही जेणेकरून त्याच्या चालू असलेल्या चिंतेच्या स्थितीवर परिणाम होईल.

(इ) आम्ही कंपनीकडे असलेल्या सर्व स्थावर मालमत्तांच्या मालकी हक्काच्या करारांची पडताळणी केलेली नाही.अशी काही प्रकरणे आहेत जिथे कंपनीने धारण केलेल्या मालमत्तांचे शीर्षक खटल्यांमुळे वादात आहे आणि अशी प्रकरणे देखील आहेत जिथे कंपनीने मालमत्ता तृतीय पक्षांकडे हस्तांतरित केली आहे, परंतु शीर्षक अद्याप कंपनीकडे आहे.

(ई) (अ)आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार आणि स्पष्टीकरणानुसार, कृषी वनीकरण, बागायती आणि इतर वृक्षारोपण वगळता इतर मालवाहू वस्तूंची लेखा वर्षाच्या शेवटी व्यवस्थापनाने प्रत्यक्ष पडताळणी केली आहे. आमच्या मते, अशा भौतिक पडताळणीची वारंवारता वाजवी नाही कारण कृषी वनीकरण, बागायती आणि इतर वृक्षारोपणाच्या सूचीची पडताळणी केली गेली नाही, जे सूचीचा महत्त्वपूर्ण भाग आहेत, त्यांची पडताळणी केली गेली नाही

(ब) कंपनीने सूचीच्या संदर्भात योग्य रेकॉर्ड ठेवले नाहीत. विविध वृक्षारोपण, कृषी-वनीकरण आणि बागायती सूचीची प्रत्यक्ष पडताळणी केली गेली नसल्यामुळे, काही विसंगती असल्यास कंपनीकडून खात्री केली गेली नाही.

२. आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार, कंपनीने कायद्याच्या कलम १८९ अंतर्गत ठेवल्या जाणाऱ्या रजिस्टरमध्ये समाविष्ट असलेल्या कंपन्या, कंपन्या किंवा इतर पक्षांना मंजूर केलेल्या, सुरक्षित किंवा असुरक्षित कर्जाच्या संदर्भात कलम १८९ च्या तरतुदींनुसार रजिस्टर ठेवले नाही, ज्यामुळे आम्ही अशी कोणतीही कर्जे दिली गेली किंवा अन्यथा दिली गेली यावर भाष्य करण्यास अक्षम आहोत.

३. आमच्या मते आणि आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार आणि स्पष्टीकरणानुसार, सध्याची अंतर्गत नियंत्रण प्रणाली मजबूत करणे आवश्यक आहे जेणेकरून ती कंपनीच्या आकाराशी आणि तिच्या व्यवसायाच्या स्वरूपाशी सुसंगत बनविली जाईल आणि इन्व्हेंटरी आणि स्थिर मालमत्ता खरेदी करण्यासाठी आणि वस्तूंच्या विक्रीसाठी देखील. तथापि, अंतर्गत नियंत्रण प्रणालीतील मोठ्या कमकुवतपणा दूर करण्यात आम्हाला सतत अपयश दिसले नाही.

४. कंपनीने कंपनी कायदा २०१३ च्या ७३ ते ७६ अंतर्गत समाविष्ट असलेल्या लोकांकडून कोणत्याही ठेवी स्वीकारल्या नाहीत.

५. केंद्र सरकारने कायद्याच्या कलम १४८ (१) अन्वये कंपनीद्वारे प्रदान केलेल्या कोणत्याही सेवेसाठी खर्च नोंदी देखभाल विहित केलेली नाही.

६. वैधानिक थकबाकीच्या संदर्भात:

अ. कंपनीने थकबाकी असलेल्या वैधानिक थकबाकीची यादी खालीलप्रमाणे तयार केली आहे - (अनुसूची २८ पहा)

थकबाकीचे स्वरूप	रक्कम (रु.)	रक्कम ज्या कालावधीशी संबंधित आहे	देय तारीख	पैसे भरण्याची तारीख
भोगवटा किंमतीवरील व्याज	२,५२,८०,६९३.००	१९६३ ते २०२१	दरवर्षी	पैसे न भरता
भोगवटा किंमतीवर प्रलंबित मूळ रक्कम	६०,८५,३२२.४७	१९६३ ते २०१४	त्वरित	पैसे न भरता
सरकारी कर्ज				
c. जमा झालेले आणि देय व्याज	०.००	१९६४ ते २०१९	दरवर्षी	२५/०३/२०२२
बॉम्बे लेबर वेल्फेअर फंड .	६,६०,६७७.००	१९९५ – २०२१	दरवर्षी	पैसे न भरता
भाडे - जीआरनुसार पावत्यांच्या ५०%	१,४७,३०,४७४.००	१९७० ते २०२१	दरवर्षी	पैसे न भरता
पाटबंधारे विभाग	२२,९२,०६०.००	२०१६ ते २०२१	त्वरित	पैसे न भरता
जमिनीचे भाडे	२,२४,३३,८८८.६१	१९६३ ते १९८२	जीआरनुसार	पैसे न भरता
निर्विवाद कृषी प्राप्तिकर	३,२८,१६,४९८/-	१९७२ ते १९८४	त्वरित	पैसे न भरता

आ. आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार, भविष्य निर्वाह निधी, स्त्रोतावर कर वजावट, आयकर, जीएसटी / विक्री कर / व्हॅट, जमीन महसूल / स्थानिक कर, व्यावसायिक कर इत्यादी इतर विविध वैधानिक थकबाकी नियमितपणे भरल्या गेल्या आहेत आणि पात्र मत परिच्छेदाच्या आधार xxi (b) च्या अधीन राहून कोणताही डीफॉल्ट नाही.

७. कंपनीने वित्तीय संस्था, बँका किंवा डिबेंचर जारी करण्याच्या मार्गाने कोणताही निधी उभारलेला नाही. तथापि, १९६३ पासून महाराष्ट्र शासनाने आपला पगार, आस्थापना आणि दैनंदिन खर्च भागविण्यासाठी कर्ज घेतले आहे, ज्याची वर्षभरात परतफेड केली जाते. ३१ मार्च २०२२ पर्यंत, कॅनरा बँकेकडून मिळणाऱ्या भाड्याच्या ५०% भाडे देखील सरकारला त्यांच्या परस्पर करारानुसार देय आहे. ही रक्कम अनुसूची 5 अंतर्गत इतर वित्तपुरवठ्यासाठी विविध लेनदारांमध्ये समाविष्ट आहे. तथापि, महाराष्ट्र सरकारने कोणत्याही रकमेची पुष्टी केलेली नाही आणि म्हणूनच त्याची पुष्टी केली जाऊ शकत नाही.

८. आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार, ३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षात कंपनीने कोणतेही नवीन भांडवल किंवा कर्ज उभारले नाही.

९. आमच्या सर्वोत्तम माहितीनुसार आणि आम्हाला दिलेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरणानुसार, आमच्या ऑडिटच्या कालावधीत कंपनीद्वारे किंवा कंपनीवर त्याच्या अधिकारी किंवा कर्मचार् यांकडून कोणतीही भौतिक फसवणूक लक्षात आली नाही किंवा नोंदवली गेली नाही.

१०. आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार आणि कंपनीच्या रेकॉर्डच्या आमच्या तपासणीच्या आधारे, कंपनीने कायद्याच्या अनुसूची V सह वाचलेल्या १९७ च्या तरतुदींनुसार आवश्यक मंजुरींनुसार व्यवस्थापकीय मोबदल्याची भरपाई / प्रदान केलेली नाही. तथापि, आम्हाला सांगण्यात आले आहे की व्यवस्थापकीय संचालक आणि इतर प्रमुख कर्मचार् यांना दिले जाणारे व्यवस्थापकीय मानधन राज्य सरकारच्या धोरणानुसार आहे.

११. आमच्या मते आणि आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार ही कंपनी निधी कंपनी नाही. त्यानुसार, आदेशाचे परिच्छेद ३ (xii) लागू होत नाही.

१२. कायद्याच्या कलम १७० नुसार कंपनीने संचालक आणि मुख्य व्यवस्थापकीय व्यक्ती आणि त्यांच्या भागधारकांचे रजिस्टर ठेवले आहे. तथापि, कलम १८९ अंतर्गत आवश्यक असल्याप्रमाणे, कंपनीने संचालकांना स्वारस्य असलेल्या करारासाठी किंवा व्यवस्थेसाठी कोणतेही रजिस्टर ठेवले नाही. अशा प्रकारे, कायद्यांतर्गत आवश्यक

असलेल्या आणि लेखा मानके एएस १८ नुसार संबंधित पक्षांच्या व्यवहारांशी संबंधित सर्व तपशीलांचे कंपनीद्वारे पालन केले गेले नाही. तसेच एएस -१८ सह वाचलेल्या अनुसूची III नुसार संबंधित प्रकटीकरण कंपनीच्या आर्थिक स्टेटमेंटमध्ये केले जात नाही.

१३. आम्हाला दिलेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरणानुसार आणि कंपनीच्या रेकॉर्डच्या आमच्या तपासणीच्या आधारे, कंपनीने वर्षभरात कोणतेही प्राधान्य वाटप किंवा शेअर्सचे खाजगी स्थान किंवा पूर्णपणे किंवा अंशतः परिवर्तनीय डिबेंचर केले नाहीत.

१४. आम्हाला दिलेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरणानुसार आणि कंपनीच्या रेकॉर्डच्या आमच्या तपासणीच्या आधारे, कंपनीने संचालक किंवा त्याच्याशी संबंधित व्यक्तींशी नॉन कॅश व्यवहार केले नाहीत. त्यानुसार, आदेशाचे परिच्छेद ३ (XV) लागू होत नाही.

१५. रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया कायदा, १९३४ च्या कलम ४५-IA अंतर्गत कंपनीची नोंदणी असणे आवश्यक नाही. त्यानुसार, आदेशाच्या कलम ३ (xvi) (a) च्या तरतुदी कंपनीला लागू नाहीत.

१६. आम्हाला दिलेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरणानुसार आणि कंपनीच्या नोंदींच्या आमच्या तपासणीच्या आधारे, कंपनीने रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया कायदा, १९३४ नुसार रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाकडून वैध नोंदणी प्रमाणपत्र (सीओआर) केल्याशिवाय कोणतेही नॉन-बँकिंग वित्तीय किंवा हाऊसिंग फायनान्स उपक्रम आयोजित केले नाहीत.

१७. रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाने तयार केलेल्या नियमांमध्ये परिभाषित केल्याप्रमाणे कंपनी कोअर इन्व्हेस्टमेंट कंपनी (सीआयसी) नाही. त्यानुसार, आदेशाच्या कलम ३ (xvi) (c) च्या तरतुदी कंपनीला लागू नाहीत. हा कलम कंपनीला लागू नाही कारण ती कोअर इन्व्हेस्टमेंट कंपनी नाही.

१८. आम्हाला दिलेली माहिती आणि स्पष्टीकरणानुसार आणि कंपनीच्या नोंदींच्या आमच्या तपासणीच्या आधारे, कंपनीला आर्थिक वर्षात आणि लगेचच मागील आर्थिक वर्षात कोणतेही रोख नुकसान झालेले नाही.

१९. वर्षभरात वैधानिक लेखा परीक्षकांनी कोणताही राजीनामा दिलेला नाही. त्यानुसार, आदेशाचे परिच्छेद ३ (xviii) कंपनीला लागू नाही.

२०. आम्हाला दिलेली माहिती आणि स्पष्टीकरणानुसार आणि आर्थिक गुणोत्तर, आर्थिक मालमत्ता वसूल करण्याच्या वृद्ध आणि अपेक्षित तारखा आणि आर्थिक दायित्वे भरण्याच्या आमच्या मूल्यांकनाच्या आधारे, वित्तीय विवरणासोबत इतर माहिती, आमच्या मते, लेखापरीक्षण अहवालाच्या तारखेला कंपनीच्या जबाबदाऱ्या पूर्ण करण्याच्या क्षमतेच्या संदर्भात कोणतीही अनिश्चितता अस्तित्वात नाही. बॅलन्स शीटच्या तारखेपासून एका वर्षाच्या कालावधीत देय पडणे.

२१. कंपनीने कंपनी कायदा २०१३ नुसार सीएसआरच्या तरतुदींचे पालन केलेले नाही.

२२. आदेशाच्या कलम ३ (xxi) अंतर्गत अहवाल स्वतंत्र वित्तीय स्टेटमेंटच्या लेखापरीक्षणाच्या संदर्भात लागू नाही. त्यानुसार, या कलमाच्या संदर्भात कोणतीही टिप्पणी अहवालात समाविष्ट केलेली नाही.

२३. रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया कायदा १९३४ च्या ४५-IA अंतर्गत कंपनीची नोंदणी असणे आवश्यक नाही.

एम.एस. गोडबोले अँड असोसिएट्ससाठी
चार्टर्ड अकाउंटंट्स
एफआरएन - ०१०३२३६W

सही
चिन्मय कारंडे
भागीदार
सदस्यत्व क्रमांक: (१५७७००)

ठिकाण : पुणे
दिनांक: ३ May, २०२५
यूडीआयएन - २५१५७७००बीएमकेएमयूओ१७५१

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगीकृत उपक्रम)

ठळक बाबी एका दृष्टीक्षेपात

(रुपये लाखात)

	अनुसूची	२०२१-२०२२	२०२०-२०२१
		रुपये	रुपये
व्यवहारातून मिळाले उत्पन्न	17	३१३५.८१	२६०९.६३
इतर उत्पन्न	18	३४११.७०	१,०९९.९९
एकुण		६५४७.५१	३,७०९.६२
व्याज, घसारा, कर पूर्व नफा/(तोटा)		५५७८.८९	२,९१६.१७
व्याज	22	८.८४	८.८४
घसारा	21	२१.३७	१९.११
मागील वर्षाचे संबंधित खर्च पूर्व नफा/(तोटा)		५५४८.६८	२,८८८.२२
मागील वर्षाचे संबंधित खर्च (खर्च) जमा	23	(-१३४.३५)	१,०५८.८४
कर पूर्व नफा/(तोटा)		५४१४.३५	३,९४७.०६
कर		१८५.२४	१०२.८५
करा नंतरचा नफा/(तोटा)		५२२९.०९	३,८४४.२१
संचित नफा/(तोटा)	2	-	(४,४३६.६८)
भरणा केलेले भाग-भांडवल	2	२७५.००	२७५.००
भाग भांडवल			

----*----

३१ मार्च २०२२ रोजी सारांशरुपात ताळेबंद

(रुपये लाखात)

	३१ मार्च २०२२ पर्यंत	३१ मार्च २०२१ पर्यंत
	(रुपये)	(रुपये)
महामंडळाच्या मालकीचे काय आहे		
१ निव्वळ स्थिर मालमत्ता	५२९.९१	५२५.२६
२ गुंतवणूक	१५६.४८	१५३.९८
३ निव्वळ चालू मालमत्ता	११५.३१	२८२६.७०
४ दीर्घ मुदतीची कर्जे आणि अग्रिम रक्कम	२४१.४९	२४१.४९
५ संचित नुकसान	-	४,४३६.६८
एकूण मालमत्ता (निव्वळ)	**१०४३.१९**	**८,१८४.११**
महामंडळाची थकबाकी काय होती?		
१. कर्जावरील व्याज	-	७,९०९.११
२. पेड अप कॅपिटल	२७५.००	२७५.००
३. नफा	७६८.१९	-
एकूण निधी वापरला जातो.	**१०४३.१९**	**८,१८४.११**

----*---

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

31 मार्च 2022 पर्यंतचा ताळेबंद

(रुपये लाखात)

तपशिल	अनुसुची	२०२१-२२	२०२०-२१
I. सर्वसाधारण शेअर्स व दायित्वे			
(१) भागधारकांचा निधी			
(अ) भाग भांडवल	३	२७५.००	२७५.००
(ब) राखीव व शिल्लक	४	७६८.१९	-४,४३६.६८
एकूण		१,०४३.१९	-४,१६१.६८
(२) नॉन-करंट देयता			
(अ) इतर दीर्घमुदतीचे दायित्वे	५	४,९५५.३०	४,५०४.१३
एकूण		४,९५५.३०	४,५०४.१३
(३) चालु दायित्वे			
(अ) अल्प-मुदतीचे कर्ज	६	-	७,९०९.११
(ब) इतर चालू दायित्वे	७	१,६४०.५४	२,०६२.९७
(क) अल्प-मुदतीच्या तरतुदी	८	८८१.९९	६९८.११
एकूण		२,५२२.५३	१०,६७०.१९
एकूण इक्विटी आणि दायित्वे		**८,५२१.०२**	**११,०१२.६४**
II. स्थिर मत्ता			
(१) चालु नसलेली			
(अ) मालमत्ता, वनस्पती आणि उपकरणे आणि अमूर्त मालमत्ता			
(i) मालमत्ता, वनस्पती आणि उपकरणे	९	४७६.५०	४७१.८५
(ii) भांडवली कार्य-प्रगतीपथावर	९	५३.४१	५३.४१
(ब) नॉन-करंट गुंतवणूक	१०	१५६.४८	१५३.९८
(क) दीर्घ मुदतीची कर्जे आणि आगाऊ रक्कम	११	२४१.४९	२४१.४९
(d) इतर नॉन-करंट मालमत्ता	१२	-	-
एकूण		९२७.८८	९२०.७३
(२) चालू मालमत्ता			
(अ) सूची	१३	५४.९४	६०.९६
(ब) व्यापार प्राप्य	१४	४,२६३.७९	४,५८५.४२
(c) रोख आणि रोख समतुल्य	१५	२,६८०.८४	५,०५९.८२
(ड) अल्प-मुदतीची कर्जे आणि आगाऊ रक्कम	१६	५९३.५७	३८५.७१
एकूण		७,५९३.१४	१०,०९१.९१
एकूण मालमत्ता		**८,५२१.०२**	**११,०१२.६४**

सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालाप्रमाणे
एम.एस.गोडबोले आणि असोसिएटस,
सनदी लेखापाल यांचे करिता.

कृपया वित्तीय टीपा अनुसूची क्रमांक ३९ पाहाव्यात.

सही/-	सही/-	सही/-	सही/-	सही/-
(सीए चिन्मय डी. करांडे)	(संदिप एस. ओव्हाळ)	(श्रीमती पल्लवी निर्मळ)	(नंदकुमार बेडसे, भा.प्र.से.)	(दीपक तावरे, भा.प्र.से.)
सभासद क्र. १५७७००	मुख्य कार्यकारी (वित्त)	सचिव/मुख्य कार्यकारी (प्रशासन)	व्यवस्थापकीय संचालक	संचालक

फर्म नोंदणी नं. १०३२३६ डब्ल्यु/
युडीआयएन ऑफ आयसीएआय - २५१५७७००BMKMUO१७५१ दिनांक-०३-०५-२०२५

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

31 मार्च 2022 रोजी संपलेल्या वर्षाचा नफा-तोटा विवरण

(रुपये लाखात)

तपशिल	अनुसुची	२०२१-२२	२०२०-२१
व्यवहारातुन मिळालेले उत्पन्न	१७	३,१३५.८१	२,६०९.६३
इतर उत्पन्न	१८	३,४११.७०	१,०९९.९९
एकूण उत्पन्न (१+२)		६,५४७.५१	३,७०९.६२
खर्च			
प्रगतीपथावर असलेल्या कामाच्या यादीतील बदल आणि तयार माल	१९	६.०२	६.६८
कर्मचारी लाभ खर्च	२०	८१२.०२	६१४.२६
घसारा आणि परिशोधन खर्च	२१	२१.३७	१९.११
इतर खर्च	२२	१५९.४२	१८१.३४
एकूण खर्च		९९८.८३	८२१.३९
अपवादात्मक आणि असाधारण वस्तू आणि करापूर्वी नफा / (तोटा)		५,५४८.६८	२,८८८.२३
अपवादात्मक वस्तू		-	-
असाधारण वस्तू आणि करापूर्वी नफा / (तोटा)		५,५४८.६८	२,८८८.२३
आधीचा कालावधी आयटम	२३	१३४.३५	-१,०५८.८४
असाधारण वस्तू		-	-
करापूर्वी नफा / (तोटा)		५,४१४.३३	३,९४७.०७
कर खर्च	२४		
- चालू कर		१८५.२४	१०२.८६
करानंतरचा नफा / (तोटा)		**५,२२९.०९**	**३,८४४.२१**
कालावधीसाठी नफा / (तोटा) (अल्पसंख्यांक व्याज समायोजनापूर्वी)		५,२२९.०९	३,८४४.२१
कमी: (नफा) / तोट्यात अल्पसंख्यांक व्याज		-	-
कालावधीसाठी नफा / (तोटा) (अल्पसंख्यांक व्याज समायोजनानंतर)		**५,२२९.०९**	**३,८४४.२१**
प्रति शेअर कमाई (प्रति शेअर दर्शनी मूल्य रु.१००० प्रत्येक)			
-बेसिक (रु. मध्ये)	२५	१९,०१४.८८	१३,९७८.९४
-जिरवलेले (रु.मध्ये)	२५	१९,०१४.८८	१३,९७८.९४

सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालाप्रमाणे
एम.एस.गोडबोले आणि असोसिएटस,
सनदी लेखापाल यांचे करिता.

कृपया वित्तीय टीपा अनुसूची क्रमांक ३९ पाहाव्यात.

सही/-	सही/-	सही/-	सही/-	सही/-
(सीए चिन्मय डी. करांडे)	(संदिप एस. ओव्हाळ)	(श्रीमती पल्लवी निर्मळ)	(नंदकुमार बेडसे, भा.प्र.से.)	(दीपक तावरे, भा.प्र.से.)
सभासद क्र. १५७७००	मुख्य कार्यकारी (वित्त)	सचिव/मुख्य कार्यकारी (प्रशासन)	व्यवस्थापकीय संचालक	संचालक

फर्म नोंदणी नं. १०३२३६ डब्ल्यु/
युडीआयएन ऑफ आयसीएआय - २५१५७७००BMKMUO१७५१ दिनांक-०३-०५-२०२५

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

१ कंपनीची माहिती

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ लिमिटेड हे १९६३ मध्ये स्थापन झालेले एक सरकारी मालकीचे महामंडळ आहे. पुणे येथील सेनापती बापट रोड येथे महामंडळ आहे. महाराष्ट्र राज्यातील कृषी विकासाला चालना देणे हे या महामंडळाचे प्राथमिक उद्दिष्ट आहे.

२ महत्त्वपूर्ण लेखा धोरणे

a तयारीचा आधार

कंपनी कायदा, २०१३ च्या कलम १३३ अंतर्गत निर्दिष्ट केलेल्या लेखा मानकांचे पालन करण्यासाठी भारतातील सामान्यत: स्वीकारलेल्या लेखा तत्त्वांनुसार ('भारतीय जीएएपी') हे वित्तीय स्टेटमेंट तयार केले गेले आहेत. ऐतिहासिक कॉस्ट कन्व्हेन्शन अंतर्गत रास्त मूल्यावर मोजली जाणारी काही आर्थिक साधने वगळता एक्रुअल आधारावर वित्तीय स्टेटमेंट तयार केले गेले आहेत.

b अंदाजांचा वापर

c मालमत्ता, वनस्पती आणि उपकरणे

मालमत्ता, प्लांट आणि उपकरणे किंमतीवर नमूद केली जातात, कमी जमा केलेले घसारा / परिशोधन. खर्चामध्ये मालमत्ता त्याच्या सध्याच्या ठिकाणी आणि स्थितीत आणण्यासाठी केलेल्या सर्व खर्चाचा समावेश होतो. मालमत्ता, प्लांट आणि उपकरणे संगणक आणि इतर मालमत्ता वगळतात ज्याची किंमत XXXX किंवा त्यापेक्षा कमी आहे जी मोठ्या भांडवली गुंतवणूकीच्या कार्यक्रमाचा भाग असल्याशिवाय भांडवली नसते.

d घसारा / परिशोधन

वर्षभरात अधिग्रहित केलेली मालमत्ता, वनस्पती आणि उपकरणे (फ्रीहोल्ड जमीन आणि भांडवली कार्य-चालू असण्याव्यतिरिक्त) च्या संदर्भात, घसारा / परिशोधन सरळ रेषेच्या आधारावर आकारले जाते जेणेकरून उपयुक्त जीवनावरील मालमत्तेची किंमत माफ करता येईल.

e लीज

कंपनीने भाडेतत्वावर घेतलेल्या मालमत्तांना भाडेतत्त्वावर घेतलेले मालमत्ता, जिथे कंपनीकडे मालकीचे सर्व धोके आणि बक्षिसे आहेत, त्यांना वित्त भाडेपट्टी म्हणून वर्गीकृत केले जाते. अशा लीजचे योग्य मूल्य किंवा किमान लीज देयकाच्या सध्याच्या मूल्यापेक्षा कमी भाडेपट्टीच्या प्रारंभाच्या वेळी भांडवल केले जाते आणि समान रकमेसाठी दायित्व ओळखले जाते. देय प्रत्येक भाडेपट्टीचे भाडे दायित्व आणि व्याज खर्च दरम्यान वाटप केले जाते जेणेकरून प्रत्येक वर्षासाठी थकित दायित्वावर स्थिर नियतकालिक व्याज दर प्राप्त होईल.

लीज व्यवस्था जेथे मालमत्तेच्या मालकीमुळे उद्भवणारी जोखीम आणि बक्षिसे पट्टेदाराकडे मोठ्या प्रमाणात निहित असतात, त्यांना ऑपरेटिंग लीज म्हणून ओळखले जाते. ऑपरेटिंग लीज अंतर्गत लीज भाडे सरळ रेषेच्या आधारावर नफा आणि तोट्याच्या स्टेटमेंटमध्ये ओळखले जातात.

f दुर्बळता

प्रत्येक ताळेबंदाच्या तारखेला, व्यवस्थापन प्रत्येक रोख निर्मिती युनिटमध्ये समाविष्ट असलेल्या त्याच्या मालमत्तेच्या वाहून नेण्याच्या रकमेचे पुनरावलोकन करते जेणेकरून त्या मालमत्ता खराब झाल्याचे काही संकेत आहेत की नाही हे निर्धारित केले जाते. जर असे कोणतेही संकेत अस्तित्त्वात असतील तर, मालमत्तेची वसूल करण्यायोग्य रकमेचा अंदाज लावला जातो जेणेकरून दुर्बळतेची मर्यादा निश्चित केली जाऊ शकते. पुनर्प्राप्ती करण्यायोग्य रक्कम ही मालमत्तेची निव्वळ विक्री किंमत आणि वापरात असलेल्या मूल्यापेक्षा जास्त आहे. वापरात असलेल्या मूल्याचे मूल्यांकन करताना, मालमत्तेच्या सतत वापरापासून आणि त्याच्या विल्हेवाटीपासून अपेक्षित भविष्यातील रोख प्रवाहांना कर-पूर्व सवलत दराचा वापर करून त्यांच्या सध्याच्या मूल्यावर सूट दिली जाते जी पैशाच्या वेळेचे मूल्य आणि मालमत्तेसाठी विशिष्ट जोखमींचे सध्याचे बाजार मूल्यांकन प्रतिबिंबित करते. नफा आणि तोट्याच्या स्टेटमेंटमध्ये इम्पेयरमेंट लॉसचे उलट उत्पन्न म्हणून ओळखले जाते.

g गुंतवणूक

दीर्घकालीन गुंतवणूक आणि दीर्घकालीन गुंतवणूकीची सध्याची परिपक्वता किंमतीवर नमूद केली जाते, मूल्यात तात्पुरती घट करण्याव्यतिरिक्त इतर गोष्टींसाठी कमी तरतूद केली जाते. म्युच्युअल फंड, सरकारी सिक्युरिटीज आणि बॉण्ड्समधील गुंतवणूकीसह दीर्घकालीन गुंतवणूकीची सध्याची परिपक्वता वगळता सध्याची गुंतवणूक कमी किंमत आणि वाजवी मूल्यावर नमूद केली जाते.

h महसूल मान्यता

उपकरणांच्या विक्रीतून मिळणारा महसूल वितरणानंतर ओळखला जातो, जेव्हा मालकी हक्क ग्राहकाकडे जातो. महसूल निव्वळ सवलतीची नोंद केली जाते.

जेव्हा देयके प्राप्त करण्याचा अधिकार स्थापित केला जातो तेव्हा लाभांशाची नोंद केली जाते. थकबाकी रक्कम आणि लागू दर लक्षात घेऊन व्याज उत्पन्न वेळेच्या प्रमाणात ओळखले जाते.

i कर आकारणी

सध्याच्या आयकर खर्चामध्ये भारतातील आणि परदेशी कार्यक्षेत्रातील ऑपरेशन्सवरील उत्पन्नावरील करांचा समावेश आहे. भारतात देय असलेला आयकर आयकर कायदा, १९६१ च्या तरतुदींनुसार निश्चित केला जातो. परदेशी ऑपरेशन्सशी संबंधित कर खर्च ज्या देशांमध्ये लागू असलेल्या कर कायद्यांनुसार निश्चित केला जातो जिथे अशा ऑपरेशन्स अधिवास आहेत.

भारतातील कर कायद्यांनुसार भरलेला किमान पर्यायी कर (एमएटी), जो भविष्यातील आयकर दायित्वाच्या समायोजनाच्या रूपात भविष्यातील आर्थिक फायद्यांना जन्म देतो, जर कर सुट्टीच्या कालावधीनंतर कंपनी सामान्य आयकर देईल याचा खात्रीशीर पुरावा असेल तर मालमत्ता म्हणून मानली जाते. त्यानुसार, जेव्हा मालमत्ता विश्वसनीयपणे मोजली जाऊ शकते तेव्हा एमएटीला बॅलन्स शीटमध्ये मालमत्ता म्हणून ओळखले जाते आणि त्याच्याशी संबंधित भविष्यातील आर्थिक लाभ मिळण्याची शक्यता असते.

स्थगित कर खर्च किंवा लाभ हा करपात्र उत्पन्न आणि लेखा उत्पन्नातील फरक आहे जो एका कालावधीत उद्भवतो आणि त्यानंतरच्या एक किंवा अधिक कालावधीत उलट होण्याची शक्यता आहे. स्थगित कर मालमत्ता आणि दायित्वे कर दर आणि कर कायद्यांचा वापर करून मोजली जातात जी बॅलन्स शीटच्या तारखेपर्यंत लागू केली गेली आहेत किंवा योग्यरित्या लागू केली गेली आहेत.

आगाऊ कर आणि चालू प्राप्तिकरांच्या तरतुदी संबंधित कर देणार् या युनिट्ससाठी समान कर कार्यक्षेत्रात उद्भवणार् या आगाऊ कर आणि आयकर तरतुदी ऑफ-सेट केल्यानंतर बॅलन्स शीटमध्ये सादर केल्या जातात आणि जेथे कंपनी मालमत्ता आणि दायित्वाची निव्वळ आधारावर निकाली काढण्यास सक्षम आहे आणि करण्याचा हेतू आहे.

कंपनी कायदेशीररित्या अंमलबजावणी करण्यायोग्य अधिकार असल्यास स्थगित कर मालमत्ता आणि स्थगित कर दायित्वे ऑफसेट करते आणि हे समान प्रशासकीय कर कायद्यांद्वारे आकारलेल्या उत्पन्नावरील करांशी संबंधित आहेत.

j परकीय चलनाचे व्यवहार

परकीय चलनातील उत्पन्न आणि खर्च व्यवहाराच्या तारखेला प्रचलित विनिमय दरानुसार रूपांतरित केले जातात. परकीय चलन, आर्थिक मालमत्ता आणि नॉन-इंटिग्रल फॉरेन ऑपरेशन्समधील निव्वळ गुंतवणूकीव्यतिरिक्त इतर दायित्वे ताळेबंदाच्या तारखेस प्रचलित विनिमय दराने अनुवादित केली जातात आणि विनिमय नफा आणि तोटा नफा आणि तोट्याच्या निवेदनात ओळखले जातात. एखाद्या आर्थिक वस्तूवर उद्भवणारा विनिमय फरक, जो पदार्थात, नॉन-इंटिग्रल परकीय ऑपरेशनमध्ये एंटरप्राइझच्या निव्वळ गुंतवणूकीचा भाग बनतो, परकीय चलन भाषांतर राखीव मध्ये जमा केला जातो.

k यादी

कच्चा माल कमी किंमतीत आणि निव्वळ प्राप्त करण्यायोग्य मूल्यावर वाहून नेला जातो. किंमत भारित सरासरीच्या आधारावर निश्चित केली जाते. खरेदी केलेला माल वाहतुकीत किंमतीवर वाहून नेला जातो. प्रगतीपथावरील काम हे खर्च आणि निव्वळ प्राप्तीयोग्य मूल्य कमी प्रमाणात केले जाते. स्टोअर आणि सुटे भाग कमी किंमतीत आणि निव्वळ प्राप्तीयोग्य मूल्यावर वाहून नेले जातात. कंपनीने उत्पादित केलेला किंवा खरेदी केलेला तयार माल कमी किंमतीत आणि निव्वळ वसुली करण्यायोग्य मूल्यावर वाहून नेला जातो. खर्चामध्ये थेट साहित्य आणि श्रम खर्च आणि उत्पादन ओव्हरहेड्सचे प्रमाण समाविष्ट आहे.

l तरतूद, आकस्मिक दायित्वे आणि आकस्मिक मालमत्ता

जेव्हा मागील घटनेच्या परिणामी कंपनीची सध्याची जबाबदारी असते तेव्हा एक तरतूद ओळखली जाते आणि हे शक्य आहे की दायित्व निकाली काढण्यासाठी संसाधनांचा प्रवाह आवश्यक असेल, ज्याच्या संदर्भात विश्वासार्ह अंदाज लावला जाऊ शकतो. तरतुदी (सेवानिवृत्ती लाभ आणि भरपाई अनुपस्थिती वगळता) त्याच्या सध्याच्या मूल्यावर सूट दिली जात नाही आणि ताळेबंदाच्या तारखेला दायित्व निकाली काढण्यासाठी आवश्यक असलेल्या सर्वोत्तम अंदाजाच्या आधारे निर्धारित केल्या जातात. प्रत्येक ताळेबंदाच्या तारखेला याचे पुनरावलोकन केले जाते आणि सध्याचे सर्वोत्तम अंदाज प्रतिबिंबित करण्यासाठी समायोजित केले जाते. आर्थिक स्टेटमेन्टमध्ये आकस्मिक दायित्वे ओळखली जात नाहीत. आर्थिक स्टेटमेंटमध्ये आकस्मिक मालमत्ता ओळखली जात नाही किंवा उघड केली जात नाही.

m रोख आणि रोख समतुल्य

कंपनी सर्व अत्यंत तरल वित्तीय साधनांना रोख रकमेमध्ये सहजपणे रूपांतरित करण्यायोग्य मानते, जे मूल्यात बदल होण्याच्या नगण्य जोखमीच्या अधीन आहेत आणि खरेदीच्या तारखेपासून तीन महिने किंवा त्यापेक्षा कमी कालावधीची मूळ परिपक्वता आहे, रोख समतुल्य आहेत.

अनुसूची क्रमांक ३

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले नियोजन

अनुसूची क्रमांक १ (आयटम क्रमांक १ (अ))

भाग भांडवल (SHARE CAPITAL)

तपशिल	३१ मार्च २०२२ अखेर (रुपये)	३१ मार्च २०२१ अखेर (रुपये)
अधिकृत भाग भांडवल रु.१,०००/- चे ३०,००० इक्विटी शेअर्स	३०,०००,०००	३०,०००,०००
सबस्क्राइब केलेले आणि पेड-अप जारी केले प्रत्येकी रु.१,०००/- चे २७,५०० समभाग महाराष्ट्र सरकारने पूर्णपणे सदस्यत्व घेतले आणि भरले	२७,५००,०००	२७,५००,०००
एकूण	**२७,५००,०००**	**२७,५००,०००**

अ) वर्षाच्या सुरुवातीची आणि अखेरील देय भाग भांडवलाचे ताळमेळ

तपशिल	३१ मार्च २०२२ अखेर		३१ मार्च २०२१ अखेर	
	भागांची संख्या	(रुपये)	भागांची संख्या	(रुपये)
वर्षाच्या सुरूवातीस	२७,५००	२७,५००,०००	२७,५००	२७,५००,०००
वर्षामध्ये वाटलेले	-	-	-	-
वर्षाच्या अखेरीस.	२७,५००	२७,५००,०००	२७,५००	२७,५००,०००

ब) कंपनीच्या एकुण भागभांडवला पैकी ५ % पेक्षा जास्त भागभांडवल धारण करणारे भागभांडवल तपशिल

भागधारकांचे नाव	३१ मार्च २०२२ अखेर		३१ मार्च २०२१ अखेर	
	भागांची संख्या	टक्केवारी	भागांची संख्या	टक्केवारी
राज्यपाल, महाराष्ट्र	२७,४९७	९९.९९%	२७,४९७	९९.९९%
एकूण	**२७,४९७**		**२७,४९७**	

-----*-----

अनुसूची क्रमांक ४

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले नियोजन

अनुसूची क्रमांक ४ आयटम क्रमांक १ (बी)

राखीव व शिल्लक (RESERVE AND SURPLUS)

(रुपये लाखात)

तपशिल	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
नफा-तोट्याचे विवरण		
वर्षाच्या सुरूवातीस शिल्लक	-४,४३६.६८	-८,२८०.८९
जोडा: वर्षभरात नफा / (तोटा)	५,२२९.०९	३,८४४.२१
कमी: विनियोग		
इक्विटी शेअर्सवरील लाभांश	२४.२३	-
वर्षाच्या शेवटी शिल्लक	७६८.१९	-४,४३६.६८
एकूण	**७६८.१९**	**-४,४३६.६८**

-----*-----

अनुसूची क्रमांक ५

इतर दीर्घकालीन दायित्वे (OTHER LONG TERM LIABILITIES)

(रुपये लाखात)

तपशिल	**३१ मार्च २०२२**	**३१ मार्च २०२१**
इतर		
-शासनाची थकबाकी	६५४.००	६५०.४४
-देय सुरक्षा ठेवी	३,७७४.०३	३,३३२.६१
-माल खरेदीसाठी विविध लेनदार	४५.३१	४५.३१
- इतरांसाठी विविध लेनदार	३७९.९३	३७३.७४
- मालमत्ता खरेदीसाठी विविध कर्जपुरवठादार	१०२.०३	१०२.०३
एकूण	**४,९५५.३०**	**४,५०४.१३**

a) पुढील वर्षी भरलेल्या वास्तविक बिलांवर सामग्रीसाठी विविध लेनदार प्रदान केले जातात. मालमत्तेसाठी विविध लेनदार सेलिंग कायदा १९६१ अंतर्गत अधिग्रहित केलेल्या मालमत्तेशी संबंधित आहेत. त्यामुळे या प्रकरणांमध्ये पुष्टीकरण घेतले गेले नाही.

ब) एमएसएमईच्या थकबाकीचा तपशील कंपनीकडे उपलब्ध नाही.

c) इतरांसाठी विविध लेनदारांसाठी तपशीलवार नोट्स वित्तीय स्टेटमेन्टच्या नोट क्रमांक .३० मध्ये उघड केल्या आहेत

- सरकारी देय रकमेच्या तपशीलवार नोटा/विश्लेषन वित्तीय स्टेटमेन्टच्या नोट क्र. २८ मध्ये उघड केल्या आहेत

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले नियोजन

अल्प मुदतीची कर्जे (SHORT TERM BORROWINGS)

(रुपये लाखात)

तपशिल	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
दीर्घकालीन कर्जाची सध्याची परिपक्वता - महाराष्ट्र शासनाला देय व्याज	-	७,९०९.११
एकूण	-	७,९०९.११

१. १९६३-१९६४ ते २०१२-२०१३ पर्यंत महामंडळाला महाराष्ट्र शासनाकडून १२८.८५ कोटी रुपयांचे अल्प मुदतीचे कर्ज देण्यात आले. गेल्या वर्षी उर्वरित २१.६१ कोटी रुपयांचे कर्ज महाराष्ट्र सरकारला परत करण्यात आले. अशा प्रकारे महाराष्ट्र सरकारला एकुण कर्जापोटी १२८.८५ कोटी रुपये गेल्या वर्षी म्हणजेच आर्थिक वर्ष २०२०-२०२१ मध्ये पूर्णपणे परत करण्यात आले.

२. सुधारित शासनाच्या ठरावानुसार क्र. महसूल व वन विभाग- MSFC-२०१७/P.K.१११/L-७ दिनांक ०१-०२-२०२२, वरील कर्जावर देय व्याज ७९०,९११,२२४/- रुपये होते. वर्षभरात हे पैसे संपूर्ण भरण्यात आले आहेत. आता आज तारखेपर्यंत कोणतेही थकबाकी देय नाही.

- एकूण व्याज ७९,०९,११,२२४/- रुपयांपैकी २५,९०,२१,८६७/- रुपये भरणा सन २१-२२ या कालावधीत महात्मा फुले कृषी विद्यापीठ, राहुरी साठी रावळगावच्या भूसंपादनासाठी समायोजित करण्यात आला. तसेच २५/०३/२०२२ रोजी रु. ५३,१८,८९,३५७/- धनादेशाद्वारे अदा करण्यात आले आहेत.

अनुसूची क्रमांक ७

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले नियोजन

इतर चालू दायित्वे (OTHER CURRENT LIABILITIES)

(रुपये लाखात)

तपशिल	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
वैधानिक थकबाकी		
-कामगार कल्याण निधी देय	०.२२	-
-टीडीएस देय	१.१२	०.०६
-व्हॅट/पीटी/जीएसटी देय	६.७०	१.८६
देय वेतन आणि वेतन		
-वेतन आणि वेतन देय	९१.२३	६६.९१
- न मिळालेले वेतन आणि मजुरी	४५.८६	४४.९८
इतर देयके		
-ऑडिटर फी देय	२.२५	१.५०
-बँक शुल्क देय	०.०१	०.०१
-बोनस देय	१०.४५	२०.३५
-देय पीएफमध्ये योगदान	१.१४	०.८९
- वीज आणि वीज खर्च	२.०४	१.५२
भविष्य निर्वाह निधीत कर्मचाऱ्यांचे योगदान	२.९३	१.१३
-करमणूक / गेस्ट हाऊसचा खर्च	०.०१	०.०२
-देय सामान्य खर्च	०.९४	१.१७
-ग्रॅच्युइटी देय	२६.५३	४३.१९
-कायदेशीर खर्च	०.३५	०.३५
-वैद्यकीय खर्च	०.०६	०.०५
- मुद्रण आणि स्टेशनरी खर्च	०.०३	०.१४
-व्यावसायिक शुल्क देय	६.१२	०.३१
- दर आणि कर	९४.७४	९२.२०
- दुरुस्ती आणि देखभालीचा खर्च	-	१.२४
- दूरध्वनी आणि इतर देय	७.५३	७.७०
-प्रवासाचा खर्च	१.५१	१.५५
-युनियन सबस्क्रिप्शन देय	०.१२	०.१२
संयुक्त लागवड आणि इतर ठेवींकडून मिळालेली रक्कम	१,३३८.६५	१,७७५.७२
एकूण	१,६४०.५४	२,०६२.९७

अ) ३१-०३-२०२२ रोजी कर्जदात्यांकडून कोणतीही पुष्टी प्राप्त झालेली नाही आणि आगाऊ रक्कम प्राप्त झाली आहे आणि ताळेबंदात दिसणारी इतर पत शिल्लक आहे. या शिल्लकांचा समेट प्रलंबित आहे आणि मुख्य कार्यालय, शेती आणि साखर कारखाने यांच्यातील समायोजनाच्या अधीन आहेत. आर्थिक स्टेटमेंटवर अशा सलोख्याचा परिणाम निश्चित केला जाऊ शकत नाही, विशेषत: हे कारण ते खूप दीर्घ कालावधीपासून प्रलंबित आहेत.

ब) न भरलेल्या वेतन आणि वेतनामध्ये रु.३६,४३,२४८/- (मागील वर्ष रु.३६,२९,२७१.५०/-) समाविष्ट आहे जे तीन वर्षांपेक्षा जास्त काळ थकीत आहे.

क) कर्मचारी लाभ- - न घेतलेल्या रजेसाठी रजा रोख रजेचे दायित्व रोख आधारावर दिले जाते. भविष्य निर्वाह निधी आणि कौटुंबिक निवृत्तीवेतन निधीमध्ये नियोक्त्याचे योगदान प्रदान केले जाते आणि संबंधित देयके संबंधित अधिकाऱ्यांना दिली जातात.

ड) ग्राहकाकडून आगाऊ रकमेमध्ये करारानुसार आगाऊ प्राप्त झालेल्या संयुक्त लागवडीच्या रकमेचा समावेश असतो आणि या रकमेचे संयुक्त लागवडीशी केलेल्या कराराच्या कालावधीनुसार विभाजन केले जाते. त्यामुळे या प्रकरणांमध्ये पुष्टीकरण घेतले गेले नाही.

अनुसूची क्रमांक 8

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले नियोजन

अल्पकालीन तरतुदी (SHORT TERM PROVISIONS)

(रुपये लाखात)

तपशिल	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
प्राप्तिकराची तरतूद		
-प्राप्तिकरासाठी तरतूद	४०२.९७	२१७.७३
इतरांसाठी तरतूद		
-प्रस्तावित लाभांश	२४.२३	-
- आकस्मिक दायित्वाची तरतूद	३२.९६	३२.४१
- कृषी उत्पन्नावर कराची तरतूद	३२८.१६	३२८.१७
ग्रॅच्युइटीसाठी तरतूद	९३.६७	११९.८०
एकूण	**८८१.९९**	**६९८.११**

अ) आर्थिक वर्ष २०२१-२०२२ दरम्यान गृह मालमत्तेच्या उत्पन्नावर देय असलेल्या प्राप्तिकराच्या संदर्भात कर आकारण्याची तरतूद, मुदत ठेवीवर व्याज आणि इतर १८५.२४ लाख रुपये (मागील आर्थिक वर्ष रु. १०२.८६ लाख) पर्यंत केले गेले आहेत. आर्थिक वर्ष २०२१-२०२२ (अर्थात मूल्यांकन वर्ष २०२२-२०२३) साठी प्रत्यक्ष प्राप्तिकर दायित्व लक्षात घेऊन ही तरतूद करण्यात आली आहे. कोणताही आयकर मूल्यांकन आदेश प्रलंबित नाही किंवा कोणतेही प्रलंबित विवाद नाहीत. ब) मागील वर्षाच्या तोट्याचे समायोजन केल्यानंतर कंपनीला नफा झाला आहे. म्हणून जीआर क्रमांक १०.१० / एलआर क्रमांक २२ / दिनांक २१/०६/२०१० नुसार, कंपनीने २४,२२,६९७ / - रुपये @ ५% लाभांश प्रदान केला आहे

क) महाराष्ट्र कृषी आयकर कायद्यांतर्गत राज्य शासनाला कृषी प्राप्तिकरापोटी रु.३२८.१६ लाख भरण्याची महामंडळ जबाबदार आहे. सन १९७२ ते १९८३-८४ या वर्षासाठी कृषी प्राप्तिकराच्या मागणीविरूद्ध एमएसएफसीने विक्रीकर प्राधिकरणाकडे अपील दाखल केले होते. अपिल दि. २९-०६-२००० सन १९७२ ते १९८३-८४ या कालावधीत एमएसएफसीने मिळवलेल्या नफ्यावर सरकारला कृषी आयकर देय आहे. कृषी प्राप्तिकराची ही रक्कम माफ करण्याची विनंती महामंडळाने राज्य सरकारला केली आहे. राज्य सरकारने अद्याप या रकमेच्या माफीची पुष्टी केलेली नाही.

ड) सर्व कर्मचारी वर्षाच्या शेवटी म्हणजे ३१-०३-२०२२ रोजी सेवानिवृत्त होतील या गृहितकावर, वर्षाच्या अखेरीस वास्तविक दायित्वाच्या आधारावर लेखा पुस्तकांमध्ये ग्रॅच्युइटी दायित्वाची तरतूद करण्यात आली आहे. वर नमूद केल्याप्रमाणे कर्मचारी लाभाची तरतूद (ग्रॅच्युइटी दायित्व) विमाविषयक मूल्यांकनाच्या आधारे केली जात नाही.

ई) आकस्मिक दायित्वाची तरतूद आर्थिक तारखेपर्यंत प्रदान केलेल्या विवादित मालमत्तेवरील घसारा दर्शवते. टीप क्रमांक २९ पहा

- एकूण तरतुदींमध्ये एक वर्षापेक्षा कमी कालावधीसाठी २२५,०४,०२८/- रुपये १९२,७६,७८९/- आणि तीन वर्षांपेक्षा कमी कालावधीसाठी ४,६४,१८,४८५/- रुपये समाविष्ट आहेत. महामंडळाच्या व्यवसाय चक्रानुसार त्यांचे वर्तमान दायित्व आणि नॉन करंट दायित्वांमध्ये वर्गीकरण केले जात नाही.

अनुसूची क्रमांक ९

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे
(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले नियोजन
स्थिर मालमत्ता व अदृष्य मालमत्ता
(Property, Plant and Equipment and Intangible Assets)

(रुपये लाखात)

मालमत्तेचे नाव	ग्रॉस ब्लॉक				घसारा आणि परिशोधन				नेट ब्लॉक	नेट ब्लॉक
	जसे की	जोड	वजावट	जसे की	जसे की	साठी	वजावट	जसे की	जसे की	जसे की
	०१-एप्रिल-२१			३१-मार्च-२२	०१-एप्रिल-२१	वर्ष		३१-मार्च-२२	३१-मार्च-२२	३१-मार्च-२१
मालमत्ता आणि उपकरणे										
जमीन विकास फ्री होल्ड जमीन यासह जमीन	२३०.२५		३.३२	२२६.९३	०.००			०.००	२२६.९३	२३०.२५
सिंचन विहिरी आणि टाक्या	१४७.४४		०.०२	१४७.४२	६३.३०	२.३६		६५.६६	८१.७७	८४.१५
रस्ते	१.२८	-	-	१.२८	१.१४	०.००		१.१४	०.१४	०.१५
कुंपणासह इमारत	३९२.५०			३९२.५०	२६१.३०	६.४३		२६७.७४	१२४.७६	१३१.१९
लिफ्ट पंप आणि ॲग्री, मशिनरी	११.६६			११.६६	१०.८९	०.०९		१०.९९	०.६७	०.७६
फर्निचर, फिटिंग्ज आणि ऑफिस .उपकरणे	६६.९८	२०.२२		८७.१९	४७.३८	९.८१		५७.१९	३०.००	१९.६०
इतर यंत्रसामग्री (डिझेल टाकी)	०.७७	१०.४८		११.२५	०.७३	०.४१		१.१४	१०.११	०.०४
वाहन	६१.७१		३७.६३	२४.०८	५६.००	१.७१	३५.७३	२१.९७	२.११	५.७१
विवादित मालमत्तेवर घसारा				-		०.५५		०.५५	-०.५५	-
एकूण	**९१२.५८**	**३०.७०**	**४०.९७**	**९०२.३१**	**४४०.७३**	**२१.३७**	**३५.७३**	**४२६.३६**	**४७५.९५**	**४७१.८५**
मागील वर्ष	९०५.३४	८.१०	०.८६	९१२.५८	४२२.५२	१९.११	०.३५	४४०.७३	४७१.८५	-
(ii) चालु भांडवली काम									५३.४१	५३.४१

अ) स्थिर मालमत्ता संचित घसारा निव्वळ किंमतीवर नमूद केल्या जातात. किंमतीमध्ये खरेदी किंमत आणि मालमत्तेला त्याच्या इच्छित वापरासाठी त्याच्या कार्यशील स्थितीत आणण्यासाठी केलेल्या सर्व थेट जबाबदार खर्चाचा समावेश आहे, ज्यात कर्तव्ये आणि इतर नॉन-रिफंडेबल करांचा समावेश आहे. वर्षभरात कोणत्याही स्थिर मालमत्तेचे पुनर्मूल्यांकन केले गेले नाही.

ब) रत्नपुरी , रावळगाव आणि सदाशिवनगर येथील जमीन शासनाने संपादित केली आहे. जमिनीच्या किंमतीतून त्याच क्षेत्राशी संबंधित जमिनीची किंमत कमी करण्यात आली आहे.

क) स्थावर मालमत्तेच्या अनुसूचीमध्ये बिगरशेती जमिनीवरील जमीन आणि इमारत रु. ३४,१४,१४८/- आणि इतर मालमत्ता रु. १,१२,०६९/- (एकूण रु. ३५,२६,२१७/-) समाविष्ट नाही कारण मालकी हक्कांची पडताळणी प्रलंबित आहे आणि व्यवहारांची अंतिम तोडगा निघत आहे. या मालमत्ता महामंडळाच्या ताब्यात असून त्या वापरात आहेत. मात्र वर दाखवलेल्या मालमत्तांच्या संदर्भात नफा-तोटा खात्यावर ५४,९०६/- रुपये घसारा आकारला गेला आहे. संचित घसारा चालू दायित्वे अंतर्गत दर्शविला जातो. एकूण ३१,९९,५३७/- रुपये अनामत रक्कम ३५,२६,२१७/- रुपयांच्या किंमतीच्या उलट सेटलमेंट प्रलंबित राहिली आहे. अनुसुची ३१ पहा.

(ड) सदाशिवनगर येथील ३४०५ एकर जमिनीच्या (कायमस्वरुपी व तात्पुरत्या बांधकामासह) भोगवटा किंमत (त्यावरील कायमस्वरुपी व तात्पुरत्या बांधकामासह) महाराष्ट्र शासनाने निश्चित केलेली नाही. तथापि, महामंडळाने वरील युनिटच्या संदर्भात सरकारकडून मागणी केल्यावर माजी खंडकर्यांना रु.७,६३,७९७/- (सदाशिवनगर) तात्पुरते भाडे दिले आहे. हे देयक पुरस्काराच्या विरूद्ध समायोजित केले जाणे आवश्यक आहे आणि "कॅपिटल वर्क इन प्रोग्रेस" मधील मालमत्तेच्या विरूद्ध आगाऊ म्हणून दर्शविले जाते. टीप ९ (ii) चा संदर्भ घ्या

इ) मालमत्तेच्या खरेदीसाठी आगाऊ रक्कम रु. ५३,४०,८५४/- तीन वर्षांपेक्षा जास्त आहे. अधिकाऱ्यांकडून जमिनीची किंमत/मूल्य, पुरस्कार इत्यादींबाबत कोणताही अंतिम निर्णय झालेला नाही.

(ii) भांडवली कार्य-प्रगतीपथावर

('मधील रक्कम)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
ओपनिंग बॅलन्स	५३.४१	५३.४१
जोडा: वर्षभरात भर	-	-
कमी: वर्षभरात भांडवल	-	-
बंद शिल्लक	**५३.४१**	**५३.४१**

कॅपिटल वर्क-इन-प्रोग्रेस वृद्धत्वाचे वेळापत्रक

('मधील रक्कम)

भांडवल कार्य प्रगतीपथावर आहे	सीडब्ल्यूआयपीमध्ये खालील कालावधीसाठी रक्कम				३१ मार्च २०२२	सीडब्ल्यूआयपीमध्ये खालील कालावधीसाठी रक्कम				३१ मार्च २०२१
	१ वर्षापेक्षा कमी	१ - २ वर्षे	२-३ वर्षे	३ वर्षापेक्षा जास्त	एकूण	१ वर्षापेक्षा कमी	१ -२ वर्षे	२-३ वर्षे	३ वर्षापेक्षा जास्त	एकूण
प्रगतीपथावर असलेले प्रकल्प	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
प्रकल्प तात्पुरते स्थगित	-	-	-	५३.४१	५३.४१	-	-	-	५३.४१	५३.४१

अनुसूची क्रमांक १०

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले नियोजन

“ÖÖ»Öæ ®ÖÃÖ»Öê»Öß ÝÖãÓÓŸÖ¾ÖÞÖæÛúß (Non CURRENT INVESTMENTS)

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
इक्विटी इन्स्ट्रुमेंट्समध्ये अउद्धृत व्यापार गुंतवणूक	१५६.१२	१५३.६२
इतर नॉन-करंट गुंतवणूक		
-महावितरणकडून डिबेंचर्स मिळू शकतात.	०.०५	०.०५
-राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्र	०.३१	०.३१
एकूण	**१५६.४८**	**१५३.९८**

संस्थेचे नाव	समभागांची संख्या	३१ मार्च २०२२	समभागांची संख्या	३१ मार्च २०२१
अ) सरकारी सिक्युरिटीजमधील इतर गुंतवणूक (अनकोटेड) i). राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे (वेगवेगळ्या दर्शनी मूल्याची प्रमाणपत्रे)		०.३१		०.३१
(ब)व्यापार गुंतवणूक (अनकोटेड)				
१) श्री शंकर S.S.K.Ltd, सदाशिवनगर यांचे प्रत्येकी रु.५०००/- चे पूर्ण पेड-अप इक्विटी शेअर्स	१,२००	६०.००	१,२००	६०.००
२) गंगापूर S.S.K.Ltd, गंगापूर यांचे प्रत्येकी रु. १०००/- चे पूर्ण पेड-अप इक्विटी शेअर्स	५००	५.००	५००	५.००
३) श्री छत्रपती S.S.K.Ltd., भवानीनगर यांचे प्रत्येकी रु. १०००/- चे पूर्ण पेड-अप इक्विटी शेअर्स	८	०.०८	८	०.०८
४) सोमेश्वर S.S.K.Ltd प्रत्येकी रु. ५००० चे पूर्ण पेड-अप इक्विटी शेअर्स.	१३३	६.६५	१३३	६.६५
५) मालेगाव एस.एस. K.Ltd चे प्रत्येकी रु. ५००० चे पूर्ण पेड-अप इक्विटी शेअर्स.	१,५३७	७६.८५	१,५३७	७६.८५
६) कर्मवीर शंकरराव काळे S.S.K.Ltd प्रत्येकी रु. ५०००/- चे पूर्ण भरणा केलेले इक्विटी शेअर्स.	१००	५.००	१००	५.००
७) मेसर्स मुळा प्रवरा इलेक्ट्रिसिटी को-ऑपरेटिव्ह सोसायटी लि., श्रीरामपूर (मागील वर्ष: १७५२) चे प्रत्येकी रु. २५/- चे पूर्ण भरणा इक्विटी शेअर्स	१६८	०.०४	१६८	०.०४
८) विविध कार्यकारी सोसायटी, कळंब यांचे प्रत्येकी रु.१०/- चे पूर्ण पेड-अप इक्विटी शेअर्स.	२	०.००	२	०.००
९) प्रत्येक केएसएसके लिमिटेड रु. ५०/- चे पूर्ण भरणा केलेले इक्विटी शेअर्स	५,०००	२.५०		
(क) इतर				
महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाचे ८.५% डिबेंचर्स (ताळेबंदावर स्वाक्षरी केल्याच्या तारखेपर्यंत एम.एस.ई.बी.कडून डिबेंचर्स प्राप्त होत नाहीत)		०.०५		०.०५

१. व्यवस्थापनाचे मत आहे की गुंतवणूकदार कंपनीमध्ये काही संस्थात्मक बदल असूनही केलेली अउद्धृत गुंतवणूक पूर्णपणे प्राप्त करण्यायोग्य आहे.
२. कपातीची रक्कम निश्चित केली जात नाही, म्हणून गुंतवणूकीच्या मूल्यात घट करण्याची कोणतीही तरतूद केली जात नाही.
३. गुंतवणूकीची किंमत सांगितली जाते. व्यवस्थापनाच्या मते अशी घट तात्पुरती नसेल तरच गुंतवणुकीच्या मूल्यात घट करण्याची तरतूद केली जाते.
४. मुळा-प्रवरा इलेक्ट्रिक को-ऑप. श्रीरामपूर सोसायटी लि., महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी लि.ने ताब्यात घेतली आहे. तपशील उपलब्ध नसल्यामुळे, गुंतवणूकीच्या संदर्भात भरपाईचा हिशेब ठेवण्यात आला नाही.
५. राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे महामंडळाच्या ताब्यात नाहीत. ६ साठी कमी केले जात नाही. वर्षभरात २,५०,०००/- रुपये केएसएसके लिमिटेड, श्रीरामपूर यांनी रिसिव्हेबल मधून शेअर्समध्ये हस्तांतरित केले आणि त्यामुळे गुंतवणूकदारांमध्ये गेल्या वर्षीच्या म्हणजेच २०२०-२०२१ च्या तुलनेत २,५०,०००/- रुपयांनी वाढ झाली आहे. "कोपरगाव सहकारी साखर कारखाना लिमिटेड" चे नाव बदलून "कर्मवीर शंकरराव काळे सहकारी साखर कारखाना लिमिटेड" असे करण्यात आले.

अनुसूची क्रमांक ११

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले नियोजन

दीर्घकालीन कर्जे आणि अग्रिम **(LONG TERM LOANS AND ADVANCES)**

(रुपये लाखात)

तपशील	नवी दिल्ली, ३१ मार्च २०२२	नवी दिल्ली, ३१ मार्च २०२१
सरकारी प्राधिकरणांमधील समतोल		
- सरकारी अधिकाऱ्यांकडे सुरक्षा ठेव	२३०.६५	२३०.६५
इतर		
- महावितरणकडे सुरक्षा ठेव	१०.८४	१०.८४
एकूण	२४१.४९	२४१.४९

सरकारी प्राधिकरणांकडे असलेल्या शिल्लक रकमेमध्ये विविध सरकारी प्राधिकरणांकडे ठेवलेल्या सुरक्षा ठेवींचा समावेश आहे.
कर्ज आणि अग्रिम रकमेमध्ये तीन वर्षांपेक्षा कमी कालावधीच्या २,२७,०३,८२०/- आणि तीन वर्षांपेक्षा जास्त कालावधीसाठी असलेल्या १४,४३,७१३/- कर्जाचा समावेश आहे.

अनुसूची क्रमांक १२

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले नियोजन

इतर चालू नसलेल्या मालमत्ता (OTHER NON CURRENT ASSETS)

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
दीर्घकालीन व्यापार प्राप्ती (संशयास्पद) -महसूल गती कमी करणे संशयास्पद कर्जासाठी तरतूद	 ५१.६३ -५१.६३	 ५१.६३ -५१.६३
एकूण	-	-

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे दीर्घकालीन व्यापार प्राप्तीचे ('मधील रक्कम)

तपशील	देय तारखेपासून खालील कालावधीसाठी थकबाकी					एकूण
	६ महिन्यांपेक्षा कमी	६ महिने-१ वर्ष	१-२ वर्षे	२-३ वर्षे	३ वर्षांपेक्षा जास्त	
निर्विवाद व्यापार प्राप्ती-चांगले मानले जाते	-	-	-	-	-	-
निर्विवाद व्यापार प्राप्ती-संशयास्पद मानले जाते	-	-	-	-	५१.६३	५१.६३
वादग्रस्त व्यापार प्राप्ती चांगल्या मानल्या जातात	-	-	-	-	-	-
विवादित व्यापार प्राप्ती संशयास्पद मानल्या जातात	-	-	-	-	-	-
उप एकूण						**५१.६३**
अवाजवी - चांगले मानले जाते अवाजवी - संशयास्पद मानले जाते संशयास्पद कर्जासाठी तरतूद						 -५१.६३
एकूण						-

उपसा सिंचन योजना, गंगापूर संदर्भात वरील रक्कम निर्लेखित न केलेली रक्कम दर्शविते. सिंचन नसलेल्या क्षेत्राच्या संदर्भात रकमेची तरतूद करण्याचे धोरण पालिकेने सातत्याने स्वीकारले आहे. १९९४-१९९५ पासून या योजनेनुसार कोणत्याही क्षेत्राला सिंचनाखाली आणले जात नाही. म्हणून सन २००८-२००९ दरम्यान संपूर्ण रक्कम आरडीडी म्हणून प्रदान केली जाते.

अनुसूची क्रमांक १३

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले

इन्व्हेंटरी (Inventories)

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
व्यापारातील साठा	०.८०	०.८०
कृषी वनीकरण (खर्चावर)	५४.१४	६०.१६
एकूण	५४.९४	६०.९६

अ) सूचीमध्ये केवळ इंधन आणि तेल, नागरी साहित्य यांचा साठा समाविष्ट आहे आणि म्हणून ते दाखविणे प्रमाण निहाय शक्य नाही.

ब) स्टोअरच्या साठ्याचे मूल्य किंमत किंवा निव्वळ वसूल करण्यायोग्य किंमत यापैकी जे कमी असेल त्यावर मूल्यांकन केले जाते.

क) कृषी वनीकरण व फलोत्पादन यांचे मूल्यांकन योग्य मूल्य वर करण्यात आले आहे.

अनुसूची क्रमांक १४

व्यापार येनी (TRADE RECEIVABLES)

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
असुरक्षित चांगले मानले जाते	४,२६३.७९	४,५८५.४२
संशयास्पद	१,०१३.५७	१,०१३.५७
संशयास्पद कर्जासाठी तरतूद	-१,०१३.५७	-१,०१३.५७
एकूण	४,२६३.७९	४,५८५.४२

३१ मार्च २०२२ पर्यंतच्या व्यापारातील उपलब्धतेचे वयोवृद्ध वेळापत्रक ('मधील रक्कम)

तपशील	देय तारखेपासून खालील कालावधीसाठी थकबाकी					एकूण
	६ महिन्यांपेक्षा कमी	६ महिने- १ वर्ष	१-२ वर्षे	२-३ वर्षे	३ वर्षांपेक्षा जास्त	
निर्विवाद व्यापार प्राप्ती- चांगले मानले जाते	८६.२८	५३.११	१२४.७३	११.८०	३,९८७.८८	४,२६३.७९
निर्विवाद व्यापार प्राप्ती- संशयास्पद मानले जाते					१,०१३.५७	१,०१३.५७
वादग्रस्त व्यापार प्राप्ती चांगल्या मानल्या जातात						
विवादित व्यापार प्राप्ती संशयास्पद मानल्या जातात						
उप एकूण						५,२७७.३६
अवाजवी - चांगले मानले जाते अवाजवी - संशयास्पद मानले जाते संशयास्पद कर्जासाठी तरतूद						-१,०१३.५७
एकूण						४,२६३.७९

३१ मार्च २०२१ रोजी व्यापार प्राप्तीचे वेळापत्रक ('मधील रक्कम)

तपशील	देय तारखेपासून खालील कालावधीसाठी थकबाकी					एकूण
	६ महिन्यांपेक्षा कमी	६ महिने- १ वर्ष	१-२ वर्षे	२-३ वर्षे	३ वर्षांपेक्षा जास्त	
निर्विवाद व्यापार प्राप्ती- चांगले मानले जाते	३४८.१२	१३७.२५	९५.२३	१३.२६	३,९९१.५६	४,५८५.४२
निर्विवाद व्यापार प्राप्ती- संशयास्पद मानले जाते					१,०१३.५७	१,०१३.५७
वादग्रस्त व्यापार प्राप्ती चांगल्या मानल्या जातात						-
विवादित व्यापार प्राप्ती संशयास्पद मानल्या जातात						-
उप एकूण						५,५९८.९९
अवाजवी - चांगले मानले जाते अवाजवी - संशयास्पद मानले जाते संशयास्पद कर्जासाठी तरतूद						-१,०१३.५७
एकूण						४,५८५.४२

अनुसूची क्रमांक १५

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले नियोजन

रोख आणि रोख समतुल्य (CASH AND CASH EQUIVALENTS)

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
हातात रोख रक्कम	१.२३	१.१७
चालू खात्यांमध्ये बँकांकडील शिल्लक	३६९.२१	१,९३५.०७
रोख आणि रोख समतुल्य - एकूण	३७०.४४	१,९३६.२४
इतर बँक शिल्लक		
३ महिन्यांपेक्षा जास्त परंतु १२ महिन्यांपेक्षा कमी मुदतपूर्तीसह ठेवी	२,३१०.४०	३,१२३.५८
१२ महिन्यांपेक्षा जास्त कालावधीसाठी मूळ मॅच्युरिटी असलेल्या ठेवी	-	-
एकूण	**२,६८०.८४**	**५,०५९.८२**

अनुसूची क्रमांक १६

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले नियोजन

अल्प मुदतीची कर्जे आणि आगाऊ रक्कम (SHORT TERM LOANS AND ADVANCES)

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
सरकारी प्राधिकरणांमधील समतोल		
- ॲडव्हान्स इन्कम टॅक्स	३६०.६८	२०५.५३
- विक्री कर प्राप्त	०.०२	०.०२
- जीएसटी कायद्यांतर्गत स्त्रोतावर कर कापला जातो	१.९६	-
- आयकर कायद्यांतर्गत स्त्रोतावर कर वजा	३८.८९	-
इतर कर्ज आणि आगाऊ (सुरक्षित, चांगले मानले जाते)		
-सन्माननीय न्यायालयाकडे सुरक्षा ठेव	८०.३०	८०.३०
इतर कर्जे आणि आगाऊ (असुरक्षित, चांगले मानले जाणारे)		
- आगाऊ रक्कम वसूल करण्यायोग्य	७२.८९	५९.३३
संशयास्पद आगाऊ रक्कमांची तरतूद	-५.९६	-५.९६
इतर		
-प्रीपेड खर्च	०.६५	०.२७
-परत करण्यायोग्य ठेवी	२२.०७	२२.०७
- परत करण्यायोग्य इतर ठेवी	१०.२१	१२.२९
- परताव्यायोग्य प्री सीझनल डिपॉझिट	६.१४	६.१४
- रिफंडेबल टाइम डिपॉझिट	५.७२	५.७२
एकूण	५९३.५७	३८५.७१

अ) परत करण्यायोग्य ठेव को-ऑपच्या पोटनियमांनुसार वजा केलेल्या रकमेचे प्रतिनिधित्व करते. साखर कारखान्याने उसाच्या विक्रीतून मिळणारी रक्कम आणि ठेवी म्हणून त्यांच्याकडे ठेवली जी कंपनीचे सभासदत्व संपुष्टात आल्यावर परत करण्यायोग्य आहे. एकूण कर्ज आणि आगाऊ रकमेमध्ये एक वर्षापेक्षा कमी कालावधीसाठी रु.२,११,८५,४९०/- , एक वर्षापेक्षा जास्त आणि तीन वर्षांपेक्षा कमी कालावधीसाठी रु.१,०४,९०,९१४/- आणि तीन वर्षांपेक्षा जास्त कालावधीसाठी रु.२,७६,८०,५५३/- समाविष्ट आहे.

ब) व्यवस्थापनाचे मत आहे की, कंत्राटदाराच्या बाजूने (मे २००४) दिलेल्या हुकुमाविरूद्ध स्थगिती मिळविण्यासाठी न्यायालयात जमा केलेली ८०.३० लाख रुपयांची रक्कम रोख किंवा वस्तूमध्ये वसूल करण्यायोग्य आहे, म्हणून ती सुरक्षित मानली जाते आणि "चालू मालमत्ता, कर्ज आणि आगाऊ रक्कम - सुरक्षित मानली जाते" म्हणून दर्शविली जाते. आता दिवाणी खटला M.A.--/२०२१ १३-०८-२०२१ रोजी अंमलबजावणी कार्यवाही / विशेष दर्खस्त क्रमांक, १९३/२००३ मध्ये माननीय न्यायालयात ८०.३० लाख रुपये काढण्यासाठी दाखल करण्यात आला आहे.

क) ३१-०३-२०२२ रोजी बॅलन्स शीटमध्ये दिसणार् या पक्षांकडून (कर्जदार) आणि इतर डेबिट बॅलन्ससाठी कोणतीही पुष्टी प्राप्त झालेली नाही. या शिल्लकांचा समेट प्रलंबित आहे आणि मुख्य कार्यालय, शेती आणि साखर कारखाने यांच्यातील समायोजनाच्या अधीन आहेत. आर्थिक स्टेटमेंटवर अशा सलोख्याचा परिणाम निश्चित केला जाऊ शकत नाही, विशेषत: हे कारण ते खूप दीर्घ कालावधीपासून प्रलंबित आहेत.

ड) असुरक्षित मानल्या जाणाऱ्या चांगल्या रकमेमध्ये बेलापूर शुगर अँड अलाइड इंडस्ट्रीज लिमिटेडच्या मालमत्तांचा समावेश आहे, जिथे मालमत्तेच्या मूल्यांकनाबाबत वाद आहे. बेलापूर शुगर अँड अलाइड इंडस्ट्रीज. लिमिटेडने त्यांच्या मालमत्तेचे मूल्य रु. २७,७२,७३४.५०/- (जे एमएसएफसीएलने दिले आहे) असे केले आहे, तर एमएसएफसीएलने या मालमत्तेचे मूल्य रु. १३,७७,५२०.३३/- असे केले आहे आणि हे प्रकरण वादग्रस्त आहे. अनुसूची क्रमांक ९ (ii) मधील मालमत्तेच्या विरूद्ध दिलेली आगाऊ रक्कम ५३,४०,८५४ रुपये प्रगतीपथावर आहे ज्यात रु. १३,७७,५२०.३३/- आणि रु. १३,९५,२१३.६७ अल्प-मुदतीचे कर्ज आणि आगाऊ (अनुसूची १६ असुरक्षित मानले जाते) म्हणून दर्शविले आहे.

इ) MSFC ने अर्ज (PGA) क्रमांक ५६०/२०११, ५६१/२०११,५६२/२०११,५६३/२०११, ५६४/२०११, ५६४/२०११ मध्ये दिनांक ०५-०२-२०१८ रोजी पारित केलेल्या निर्णयाच्या आणि आदेशाच्या विरोधात माननीय सदस्य औद्योगिक न्यायालय, अहमदनगर येथे कलम ७ (७) आणि नियम १८ अंतर्गत अपील दाखल केले. आणि कोर्टाच्या आदेशानुसार रु. २,२६,९८,५००/- ची रक्कम औद्योगिक न्यायालय, अहमदनगर येथे जमा करण्यात आली आणि ती सुरक्षा ठेवी म्हणून दर्शविण्यात आली.

अनुसूची क्रमांक १७

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले नियोजन

व्यवसायातून उत्पन्न **(REVENUE FROM OPERATIONS)**

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
सेवांची विक्री		
- संयुक्त शेती उत्पन्न	३,१२१.९७	२,५८५.८६
इतर		
- कृषी उत्पादनांची विक्री	१३.८४	२३.७७
एकूण	३,१३५.८१	२,६०९.६३

अ) संयुक्त शेती कामांमधून मिळणारे उत्पन्न करारानुसार आणि संचयित आधारावर मोजले जाते. २०२१-२२ या वर्षात, मागील वर्ष २०२०-२१ च्या तुलनेत चालू वर्षात संयुक्त लागवडीतून मिळणाऱ्या महसुलात ५३६.११ लाख रुपयांची वाढ झाली आहे. आर्थिक स्वाक्षरीच्या तारखेपर्यंत घडलेल्या घटनांच्या परिणामाचा विचार केल्यानंतर उत्पन्न ओळखले जाते.

अनुसूची क्रमांक १८

इतर उत्पन्न (OTHER INCOME)

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
व्याजाचे उत्पन्न		
- मुदत ठेवींवरील व्याज	२८२.२३	८०.०४
-बचत खात्यावर व्याज	४.१८	३.९२
इतर नॉन-ऑपरेटिंग उत्पन्न (निव्वळ खर्च)		
-जप्त जेसी	९.५१	-
-इतर उत्पन्न (टीप क्रमांक ३३ पहा)	७३.३१	४३.०५
इतर		
-भूसंपादनातून मिळणारे उत्पन्न (टीप क्रमांक ३२ पहा)	२,६६१.७९	७०५.०४
-इतर स्वारस्य	१८७.४२	५७.५५
-मालमत्तेच्या विक्रीतून नफा	६.२१	०.५८
भाडे मिळाले	१८७.०५	२०९.८१
एकूण	३,४११.७०	१,०९९.९९

अ) घर भाड्यातून मिळणारे इतर उत्पन्न- घर भाड्यातून मिळणारे उत्पन्न रजा आणि परवाना कराराच्या आधारे आणि संचयित आधारावर ओळखले जाते.

ब) व्याजातून उत्पन्न - गुंतवणूकीवरील व्याज आणि इतर व्याजातून उत्पन्न लागू दरानुसार संचयित आधारावर ओळखले जाते.

क) माननीय न्यायालयाच्या आदेशानुसार उसाच्या विलंबित देयकांवर व्याजाचे उत्पन्न-यापूर्वी प्रदान केलेली रक्कम न मिळाल्यामुळे (एसपी सिव्हिल सूट क्र. ४७/२००६) २०२०-२०२१ आणि २०२१-२२ या वर्षात प्रदान केले गेले नाही. महामंडळाने बेलापूर सुगर आणि संबंधित उद्योग लिमिटेड विरुद्ध विद्वान दिवाणी न्यायाधीश (वरिष्ठ विभाग), श्रीरामपूर यांच्यासमोर २००६ चा विशेष दिवाणी खटला क्रमांक ४७ दाखल केला होता. विद्वान सी.जे.एस.डी.ने महामंडळाच्या बाजूने खटला अंशतः काढला आहे. या हुकुमाच्या अनुषंगाने महामंडळाने एल.डी. सी.जे.एस.डी. श्रीरामपूर यांच्यासमोर दर्खस्त म्हणजेच डिक्री एक्झिक्युशन अर्ज क्रमांक ०३/२०१२ दाखल केला आहे. अंमलबजावणीच्या प्रक्रियेत महामंडळाने चक्रवाढ व्याज @ १८ टक्के वार्षिक व्याजाचा दावा केला आहे. (संदर्भ क्र. २०. बिंदू क्र. ४)

अनुसूची क्रमांक १९

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले नियोजन

प्रगतीपथावर असलेल्या कामाच्या यादीतील बदल आणि तयार माल (CHANGE IN INVENTORIES OF WORK IN PROGRESS AND FINISHED GOODS)

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
ओपनिंग इन्व्हेंटरी		
व्यापारातील साठा	०.८०	०.८०
कृषी वनीकरण (खर्चावर)	६०.१६	६६.८४
कमी: इन्व्हेंटरी बंद करणे		
व्यापारातील साठा	०.८०	०.८०
कृषी वनीकरण (खर्चावर)	५४.१४	६०.१६
एकूण	६.०२	६.६८

कृषी वनीकरण आणि फलोत्पादनाचे मूल्यांकन योग्य मूल्यावर केले गेले आहे.

अनुसूची क्रमांक २०

कर्मचारी लाभ खर्च (EMPLOYEE BENEFIT EXPENSES)

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
वेतन आणि मजुरी		
-बोनस दिला	३.११	८.३८
-संचालकाचे मानधन	२८.६४	३१.१९
- वर्षासाठी ग्रॅच्युइटी	३०.९७	२७.०३
- वेतन आणि वेतन	७२०.४०	५२४.६४
भविष्य निर्वाह आणि इतर निधीसाठी योगदान	१९.६३	२१.२३
कर्मचारी कल्याण खर्च	९.२७	१.७९
एकूण	८१२.०२	६१४.२६

अनुसूची क्रमांक २१

घसारा विभाजन खर्च (**DEPRECIATION AND AMORTIZATION EXPENSES**)

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
मालमत्ता, वनस्पती आणि उपकरणांवर घसारा	२१.३७	१९.११
एकूण	२१.३७	१९.११

अनुसूची क्रमांक २२

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले नियोजन

इतर खर्च (OTHER EXPENSES)

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
लेखा परीक्षकांचा मोबदला	०.७५	०.७५
विमा[संपादन]	०.५२	०.६८
वीज आणि इंधन	२४.६८	१४.४१
व्यावसायिक शुल्क	६.१७	-
भाडे	२.०३	२.०३
इमारतींची दुरुस्ती .	५.०८	१.८७
यंत्रसामग्रीची दुरुस्ती	५.६५	२.७१
इतर दुरुस्ती	७.८९	०.४३
दर आणि कर	२६.९५	२७.३८
इतर व्यवसाय प्रशासकीय खर्च		
-संदर्भ टीप क्रमांक ३४	२१.५०	१०२.५३
दूरध्वनीचा खर्च	१.६०	१.१८
प्रवासाचा खर्च	१८.२४	७.४८
बँक शुल्क .	०.५०	०.३५
भोगवटा किंमतीवर सरकारी व्याज	३.९६	३.९६
इंटरेस्ट अदर्स-बेलापूर इंडस्ट्रीज	४.८८	४.८८
न्यायाळयीन खर्च	२०.४४	३.१०
टपाल आणि टेलिग्राम खर्च	०.४३	०.३३
मुद्रण आणि स्टेशनरी खर्च	५.२९	२.८४
व्यवसाय कर	०.०२	-
साठा आणि सुटे भाग	२.८४	४.४३
एकूण	१५९.४२	१८१.३४

अ) महसूल व वन विभाग, महाराष्ट्र शासनाच्या पत्रानुसार सरकारला देय असलेल्या भोगवटा किंमतीवर वार्षिक ६०,८५,३२२.४७ रुपये भोगवटा किंमतीवर ३,९५,५४६/- रुपये व्याज दिले जाते. आयसीएच १३८१ / ३२१४८ / २१८ / एल -७ डीटी. १४-०८-१९८२..

ब) बेलापूर शुगर अँड अलाइड इंडस्ट्रीज लिमिटेडला देय असलेल्या भाड्यावरील व्याज इतर प्रतिबिंब. बेलापूर शुगर अँड अलाइड इंडस्ट्रीज लिमिटेडने २००४ चा विशेष दिवाणी खटला क्रमांक ५१ माननीय दिवाणी न्यायालयासमोर (अहमदनगर जिल्हा) दाखल केला होता आणि १९६५-१९६६ ते २००३-२००४ या कालावधीसाठी त्यांना देय असलेल्या भाड्यावर चक्रवाढ व्याज १५ टक्के वार्षिक दराने आणि २००३-२००४ पासून १२% वार्षिक दराने साधे व्याज देण्याचा आदेश दिला होता. माननीय दिवाणी न्यायालयाच्या आदेशानुसार प्रदान केलेले इतर व्याज.

अनुसूची क्रमांक २३

अगोदरचा कालावधी खर्च (**PRIOR PERIOD EXPENSES**)

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
पूर्वीचा कालावधी समायोजन (टीप क्रमांक ३५ पहा)	१३४.३५	-१,०५८.८४
एकूण	१३४.३५	-१,०५८.८४

अनुसूची क्रमांक २४

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले नियोजन

कर खर्च (TAX EXPENSES)

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
सध्याचा कर - आयकराची तरतूद	१८५.२४	१०२.८६
एकूण	१८५.२४	१०२.८६

अनुसूची क्रमांक २५

प्रति शेअर कमाई (EARNING PER SHARE)

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
इक्विटी भागधारकांना देय नफा ('मधील रक्कम)	५,२२९.०९	३,८४४.२१
इक्विटी शेअर्सची भारित सरासरी संख्या	२७,५००	२७,५००
प्रति शेअर उत्पन्न मूलभूत (रु.)	१९,०१४.८८	१३,९७८.९४
प्रति शेअर उत्पन्न कमी (रु.)	१९,०१४.८८	१३,९७८.९४
प्रति इक्विटी शेअर दर्शनी मूल्य (रु.)	१,०००	१,०००

अनुसूची क्रमांक २६

लेखापाल मोबदला (AUDITORS REMUNERATION)

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
लेखा परीक्षकांना देयके म्हणून		
- लेखापरीक्षक फी	०.७५	०.७५
एकूण	०.७५	०.७५

अनुसूची क्रमांक २७

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले नियोजन

आकस्मिक दायित्वे आणि वचनबद्धता (CONTINGENT LIABILITIES AND COMMITMENTS)

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
आकस्मिक दायित्वे प्रदान केली नाहीत		
इतर शुल्कांसह माजी व्यवस्थापनाकडून घेतलेल्या मालमत्ता आणि सामग्रीच्या संदर्भात.	२१.४०	२१.४०
संयुक्त साठा साखर कारखान्यांच्या दाव्यांमधून उद्भवलेल्या थकीत रकमेवरील व्याज	११९.९८	११९.९८
'क' आणि 'ड' प्रकारच्या निवासी इमारतींच्या बाबतीत खर्चात वाढ.	१.०४	१.०४
विवादित दायित्वे प्रदान केली नाहीत		
मुंबई कामगार कल्याण निधीतील योगदानावर दंडात्मक व्याज	३.८४	३.८४
रावळगाव साखर फार्म	२.४४	२.४४
कॉर्पोरेशनविरूद्ध दावे कर्ज म्हणून स्वीकारले जात नाहीत. सोमेश्वर एस.एस.के.४०/२००६	४२१.५९	४२१.५९
अंतिम मूल्यांकनासाठी प्रलंबित विवादित मालमत्ता [Rs, ३५,२६,२१७ (-) ३१,९९,५३७]	३.२६	३.२६
एकूण	५७३.५५	५७३.५५

दायित्वे निश्चित केली गेली नाहीत आणि म्हणून प्रदान केली गेली नाहीत

अ) कंपनीने किंवा कंपनीच्या विरोधात दाखल केलेल्या कायदेशीर खटल्यांमुळे उद्भवणारे दावे जे कंपनीला माहित नाहीत.

ब) विवादित भविष्य निर्वाह निधी आणि वादग्रस्त कृषी प्राप्तिकराच्या कारणास्तव विलंबित देयकावर नुकसान / व्याज.

क) महामंडळाच्या विविध युनिट्समध्ये असलेल्या जमिनींवरील वेडी बाबूळीची झाडे काढून टाकण्यासाठी आणि ही जमीन लागवडीसाठी योग्य उपलब्ध करून देण्यासाठी महामंडळाने करार केला होता आधीच्या वर्षी. तथापि, कंत्राटदाराने करारात नमूद केलेल्या अटी व शर्तींचे पालन केले नाही, ज्यामुळे वाद निर्माण झाला आणि महामंडळाने २१.०१.१९९८ रोजी कंत्राटदाराविरूद्ध ७५.८० लाख रुपयांचा दावा दाखल केला आहे. मुंबई उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी सदर रिट याचिका जिल्हा न्यायालय, पुणे येथे पाठविली आहे. कंत्राटदाराने १५.०४.१९९८ रोजी ११८ लाख रुपयांच्या रकमेसाठी महामंडळाविरूद्ध खटला दाखल केला होता, जो दिवाणी न्यायाधीश वरिष्ठ विभाग, पुणे यांनी फेटाळून लावला.

अनुसूची क्रमांक २८

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले नियोजन

शासकीय देय आणि देय समाविष्ट आहेत

(GOVERNMENT DUES AND PAYABLE INCLUDES AS UNDER)

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
भोगवटा किंमतीवरील व्याज	२५२.८१	२४८.८५
सी.एम.आर.फंड//फ्लॅग फंड//एलआयसी/युनियन सब.	०.०२	०.०२
बी.एल.डब्ल्यू. फंड	६.६१	६.५५
भाडे .५०% कॅनरा बँक शासनाला देय आहे.	१४७.३०	१३७.०३
सिंचन	२२.९२	३३.६५
जमिनीचे भाडे	२२४.३४	२२४.३४
एकूण	६५४.००	६५०.४४

अ) सरकारला देय असलेल्या ६०,८५,३२२.४७ रुपये भोगवटा किंमतीच्या देयकावर ३,९५,५४६ रुपये वार्षिक ६.५% दराने व्याज दिले जातेमहसूल व वन विभाग, महाराष्ट्र शासनाचे पत्र क्र. आयसीएच १३८१ / ३२१४८ / २१८ / एल -७ डीटी. १४-०८-१९८२.

ब) सरकारला देय असलेले भाडे कॅनरा बँकेच्या भाड्याच्या बाबतीत GR LND/WS/IV/३०७८/७९ DT ३०-१०-७६ नुसार आकारले जाते.

क) १४ युनिट्ससाठी १९६४-६५ ते १९७०-७१ या कालावधीसाठी महाराष्ट्र शासनाला देय असलेले जमिनीचे भाडे. "महाराष्ट्र शेतजमीन (धारणेवरील कमाल मर्यादा) अधिनियम १९६१" अंतर्गत खासगी शेतकर् यांच्या भाडेपट्ट्यावरील जमिनींसह खासगी साखर कारखान्यांच्या जमिनी शासनाने संपादित केल्या. सन १९६३-६४ मध्ये शासनाने या जमिनी एमएसएफसीला हस्तांतरित केल्या. १९६३-६४ ते १९८२.८३ पर्यंत महाराष्ट्र शासनाच्या आदेशानुसार एमएसएफसीने भाडेभाडे दिले. १९८३-८४ पासून सरकारने भाडेपट्टीच्या संदर्भात आदेश दिले नाहीत आणि म्हणून एमएसएफसीने भाडेपट्टीचे भाडे दिले नाही.

अनुसूची क्रमांक २९

विवादित मालमत्ता (DISPUTED ASSETS)

(रुपये लाखात

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
बिगरशेती जमिनीवरील जमीन आणि इमारत	३४.१४	३४.१४
इतर मालमत्ता	१.१२	१.१२
एकूण	३५.२६	३५.२६

स्थिर मालमत्तेच्या अनुसूचीमध्ये खालील मालमत्ता, मालमत्तांची प्रलंबित पडताळणी आणि व्यवहारांची अंतिम तोडगा यांचा समावेश नाही. या मालमत्ता महामंडळाच्या ताब्यात आहेत आणि वापरात आहेत. मात्र वर दाखवलेल्या मालमत्तेच्या संदर्भात नफा-तोटा खात्यावर ५४,९०६/- रुपये घसारा आकारला गेला आहे आणि तो चालू दायित्व अंतर्गत दर्शविला आहे. एकूण ३१,९९,५३७/- रुपये अनामत रक्कम ३५,२६,२१७/- रुपयांच्या किंमतीच्या उलट सेटलमेंट प्रलंबित राहिली आहे. ३,२६,६८०/- रुपये इतका फरक आकस्मिक उत्तरदायित्व म्हणून अनुक्रमांक २७ मध्ये दर्शविला आहे

अनुसूची क्रमांक ३०

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले नियोजन

इतर क्रेडीटर्स (**SUNDRY CREDITORS FOR OTHER**)

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
देय भाड्यावर व्याज देय बेला. कॉ.रेफ नोट क्रमांक २२ चा क्रमांक बी	१५१.९८	१४७.१०
भाड्याने एचआरजी. बेल. Co.&Sak A	७६.९९	७५.६८
साखर कारखाने	२.०२	२.०२
भूसंपादन[संपादन]	१४५.८६	१४५.८६
संयुक्त पंथ ११-१२ Admn Exp	३.०८	३.०८
एकूण	३७९.९२	३७३.७४

अ) १३ शेतांची ३३७७ एकर जमीन (सदाशिवनगर फार्म वगळून) शासकीय अधिकाऱ्यांनी संपादित केली आहे. काही जमिनींच्या संदर्भात नुकसान भरपाई अद्याप निश्चित झालेली नाही. जेव्हा पुरस्कार निश्चित केला जाईल तेव्हा ते उत्पन्नात हस्तांतरित केले जाईल. म्हणूनच ही रक्कम "नॉन करंट लायबिलिटी" अंतर्गत "देय इतरांसाठी विविध लेनदार" म्हणून दर्शविली जाते.

अनुसूची क्रमांक ३१

जमीन धारणेची स्थिती(THE POSITION OF LAND HOLDING)

तपशील	३१ मार्च २०२२		
ताब्यात आणि वापरामध्ये	३९,९७२.००	८६४.००	४०,८३६.००
सरकारच्या ठरावानुसार ३१-०३-२०२२ पर्यंत कर्जखंडकर्यांना एकूण जमीन मंजूर (संदर्भ टीप क्र. सी) वास्तविक जमीन मंजूर क्षेत्र २४०५६ एकर	२५,१२७.००	१,८२३.००	२६,९५०.००
माजी पट्टेदारांच्या बाजूने दिले	१३,५८२.००	६८४.००	१४,२६६.००
वर्ष २०२१-२२ दरम्यान अधिग्रहण समाविष्ट सरकारकडून संपादन/विक्री/हटवण्यात आले	३,५५०.००	३४.००	३,५८४.००
एकूण	८२,२३१.००	३,४०५.००	८५,६३६.००

अ) अधिकाऱ्यांकडून जमिनीची किंमत/मूल्य, पुरस्कार इ. संदर्भात कोणताही अंतिम निर्णय नाही, मागील परिच्छेदात नमूद केलेली दायित्वे आणि मालमत्ता आणि ताळेबंदात दर्शविल्याप्रमाणे बदल होऊ शकतात ज्याचा परिणाम महामंडळाच्या नफा-तोटा आणि मालमत्तेवर होऊ शकतो.

ब) ताळेबंदात नमूद केलेल्या जमिनीची किंमत विविध प्राधिकरणांनी अधिग्रहित केलेल्या जमिनीच्या किंमतीवर परिणाम न करता आहे जी अद्याप निश्चित केलेली नाही.

क) महाराष्ट्र शेतजमीन (धारणेवरील कमाल मर्यादा) अधिनियम 1961 मध्ये 2003 च्या महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक XVII द्वारे सुधारणा करण्यात आली. या दुरुस्तीच्या आधारे, माजी खंडकरी, ज्यांनी पूर्वी त्यांच्या जमिनी साखर उपक्रमांना भाड्याने दिल्या होत्या आणि त्यानंतर अशा जमिनी ज्या महामंडळाला देण्यात आल्या होत्या, त्यांना आता एक कमाल मर्यादा युनिटपर्यंतची जमीन मंजूर करण्याचा अधिकार आहे. महत्वाची घटनात्मक वैधता. २००३ च्या कायदा क्रमांक १७ ला प्रतिनिधी कामगार संघटनांनी मुंबई उच्च न्यायालय, औरंगाबाद खंडपीठात डब्ल्यू.पी. क्र. २९७८/२००३ भरून आव्हान दिले होते. माननीय उच्च न्यायालयाने दिनांक २३-०९-२००५ च्या निकालाने तीच डब्ल्यू.पी. फेटाळून लावली होती. या निर्णयाने व्यथित होऊन प्रतिनिधी कामगार संघटनांनी माननीय सर्वोच्च न्यायालय, नवी दिल्ली येथे २००६ चा अपील क्रमांक ४६२ दाखल केला होता. माननीय सर्वोच्च न्यायालय, नवी दिल्ली यांनीही दि. ३० ऑगस्ट, २०११.). वरील निर्णयाचा विचार करता, माजी खंडकऱ्यांना आता एका सेलिंग मर्यादेपर्यंत जमीन मंजूर करण्याचा हक्क आहे. अशा माजी खंडकऱ्यांना जमीन देण्याच्या उद्देशाने राज्य सरकारने विविध तारखांना १३ शेतींबाबत "शासन ठराव " जारी केला आहे. एम.ए.एल. कायद्याच्या कलम २८-१ एए (३) मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे शासनाकडून जमिनींचे वितरण केले जात आहे. ३१-०३-२०२२ पर्यंत माजी खंडकऱ्यांना वितरित केलेली एकूण जमीन २४,०५६ एकर आहे. तथापि, या प्रक्रियेत वाटप केल्या जाणाऱ्या जमिनीच्या संख्येची आकडेवारी या आर्थिक बाबींसोबत जोडली जाते. ताळेबंदात नमूद केलेल्या जमिनीच्या किंमती माजी पट्टेदारांच्या जमिनी वगळत आहेत आणि त्यामुळे या बदलांचा परिणाम होत नाही.

ड) एएस २८ अंतर्गत बिघडलेल्या मालमत्तेची किंमत रु. ३८२७/- (मागील वर्ष रु.३८२७/-.).

अनुसूची क्रमांक ३२

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ पर्यंतचे ताळेबंद पत्रकाचा भाग असलेले नियोजन

भूसंपादनातून मिळणारे उत्पन्न (INCOME FROM LAND ACQUISITIONS)

(रुपये लाखात)

तपशील	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
आर्थिक वर्ष २१-२२ मध्ये रत्नापुरी १९६१.९ चौरस मीटर आणि आर्थिक वर्ष २१-२२ मध्ये प्राप्त झालेली रक्कम ४८६१५६९ आणि आर्थिक वर्ष २२-२३ मध्ये २६२६७६६/- रुपये	७४.८८	
- २५०HR ब्लॉक क्र. ३ -४, कृषी विद्या संकुलनसाठी, आर्थिक वर्ष २१-२२ मध्ये संपादित आणि आर्थिक वर्ष २१-२२ मध्ये प्राप्त झालेली रक्कम	२,५८६.९१	
- २०२०-२०२१ दरम्यान राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ९६५ साठी ७६०० चौरस मीटर जमीन अधिग्रहित केली आणि २०२०-२०२१ दरम्यान प्राप्त झालेली रक्कम		१३६.०२
श्रीपूर- २०१८-२०१९ दरम्यान राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ९६५ G साठी अधिग्रहित आणि २०२०-२०२१ मध्ये प्राप्त झालेली रक्कम		२१९.५१
रत्नपुरी- २०२०-२०२१ दरम्यान राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ९६५ G साठी आणि २०२१-२०२२ मध्ये प्राप्त झालेली रक्कम		३४९.५१
एकूण	२,६६१.७९	७०५.०४

रावळगाव मळ्यावरील भूसंपादनातून रु. २५,८६,९०,७७७/- (रु. २५,९०,२१,८६७/- कमी रु. ३,३१,०९०/- जमिनीची किंमत) सरकारी कर्जावरील व्याजाच्या परतफेडीसाठी समायोजित केली गेली आहे. टीप क्रमांक ६ चा संदर्भ घ्या

अनुसूची क्रमांक ३३

विविध उत्पन्न रु. ७३,३१,१७६/- समाविष्ट आहे.

.No.	तपशील	२०२१-२०२२ (रु.)
१	निविदा विक्री	६,६७,३५०.००
२	महिती अधिकार	२,५०३.००
३	प्राप्त झालेला विमा दावा	९२,६४७.००
४	जप्त केलेले संयुक्त लागवड सुरक्षा ठेवी	५५,९५,७३०.००
५	घड्याळ गार्डची पुनर्प्राप्ती	२४,०००.००
६	पाईप लाईन आणि प्लॉट रोड/एनओसी	७३,६२०.००
७	न्यायालयीन शुल्क आणि इतर	२१,५६८.००
८	पाणी / देखभाल शुल्क /	५८,१३८.००
९	कंपोस्ट खत/मुरुम/इतर भंगार विक्री	१,७५,४८६.००
१०	चराई शुल्क/गवत विक्री	२,२९,०००.००
११	विद्युत स्थापना शुल्क आणि इतर शुल्क	३,९१,१३४.००
	एकूण	७३,३१,१७६.००

अनुसूची क्रमांक ३४

२१,५०,०१७.०० रुपयांच्या इतर व्यावसायिक प्रशासकीय खर्चामध्ये खालीलप्रमाणे समाविष्ट आहे-

अ. नं.	तपशील	२०२१-२०२२ (रु.)
१	झेरॉक्स / टायपिंग शुल्क / डिजिटल स्वाक्षरी / फॅक्स / कार्टेज फाइलिंग / नेट शुल्क पीएफ / पीटी / संगणक खर्च / टोल / प्रतिपूर्ती / इतर	४,३२,०६३.००
२	सफाई आणि साफसफाईचा खर्च	१,७१,५१२.००
३	जाहिरात	६,५८,८९०.००
४	मीटिंग / गेस्ट हाऊस खर्च	१,८०,१४६.००
५	कामगार शुल्क	६९,४३०.००
६	नजराना भूसंपादनावर	६,३७,९७६.००
	एकूण	२१,५०,०१७.००

अनुसूची क्रमांक ३५

मागील वर्षाशी संबंधित समायोजन

लेखा प्रमुख	२०२१-२०२२		२०२०-२०२१	
	डेबिट	क्रेडिट	डेबिट	क्रेडिट
	(रुपये)		(रुपये)	
१. ग्रॅच्युइटी	३२,५४,९१०		३४,२७,९५९	
२. सामान्य खर्च		१३,२९६	५१९,५३७	
३. विविध उत्पन्न, व्याज		३१,२८४		१४,८४,७९०
४. वेतन आणि वेतन, बोनस	२८,३९,४६६			१४,३१,४९६
५. इतर / दर आणि कर	६,१३,९०३			१५,५६,८४०
६. सिंचन-वीज	८७,८२,२२५			२६,५३९
७. संयुक्त लागवडीचे उत्पन्न	४३,६८,९१६		१,७३,७६,३७७	
८. भूसंपादनातून उत्पन्न		६३,७९,५८५		१२,२७,०८,५००
एकूण	**१,९८,५९,४२०**	**६४,२४,१६५**	**२,१३,२३,८७३**	**१२,७२,०८,१६५**
निव्वळ शिल्लक	**रु. १,३४,३५,२५५/-**		**रु. १०,५८,८४,२९२/-**	

टीप:-

१) आधीच्या कालावधीतील उत्पन्न आणि खर्च आणि अतिरिक्त वस्तूंचा खुलासा केला आहे.

२) भूसंपादनातून मिळणाऱ्या उत्पन्नाचा तपशील-

तपशील	क्षेत्र	रक्कम	नजराना	जमिनीचा खर्च कमी झाला	नेट रेकड.
२०१९-२०२० दरम्यान राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ९६५ G साठी अधिग्रहित आणि २०२१-२०२२ मध्ये प्राप्त रक्कम	१०९९ चौरस मीटर (०.२७ मीटर)	६३,७९,७६०	६,३७,९७६	१७५	५४,७१,६०९
एकूण	**०.२७**	**६३,७९,७६०**	**६,३७,९७६**	**१७५**	**५४,७१,६०९**

अनुसूची क्रमांक ३६

स्थिर मालमत्ता

सरकारला देय असलेल्या भोगवटा किंमतीच्या देयकाबाबतची संक्षिप्त स्थिती खालीलप्रमाणे आहे. त्यावर ६.५ टक्के वार्षिक दराने व्याज दिले जाते.

तपशील		रुपये
भोगवटा किंमत (१३ युनिट्ससाठी)		४,०८,४६,०३६.४९
जोडा : आदेशाच्या अट ६ (एफ) नुसार माजी खंडकऱ्यांना दिलेले भाडे		१,०१,९६,३३५.००
देय एकूण भोगवटा किंमत (१३ युनिट्ससाठी)		५,१०,४२,३७१.४९
कमी :		
माजी खंडकऱ्यांना शासनाच्या वतीने (१३ युनिटसाठी) दिलेले जमिनीचे भा तदर्थ भाडे.	३,१०,७९,५१०.५३	
२. १८.२.१९८२ रोजी सरकारला दिलेली रक्कम आणि १९८८-८९ मध्ये समायोजित केली - "मालमत्ता खरेदीसाठी विविध लेनदार"	५०,००,०००.००	
१. श्री साईबाबा संस्थान, शिर्डीसाठी लक्ष्मीवाडी जमीन संपादन केल्यावर देय भरपाईतून शासनाने वसूल केलेली रक्कम.	८८,७७,५३८.४९	४,४९,५७,०४९.०२
सरकारला निव्वळ देय		**६०,८५,३२२.४७**

अनुसूची क्रमांक ३७
आकस्मिक मालमत्ता

माननीय न्यायालयाच्या आदेशानुसार हरिगाव फार्मच्या उसाच्या विलंबित देयकावरील व्याजातून उत्पन्न २०१९-२०२० या वर्षात प्रदान केले गेले नाही कारण मागील रक्कम प्राप्त झाली नाही. महामंडळाने बेलापूर सुगर अँड अलाइड इंडस्ट्रीज लिमिटेड विरुद्ध विद्वान दिवाणी न्यायाधीश (वरिष्ठ विभाग), श्रीरामपूर यांच्यासमोर २००६ चा विशेष दिवाणी खटला क्रमांक ४७ दाखल केला होता. विद्वान सी.जे.एस.डी.ने महामंडळाच्या बाजूने खटला अंशतः काढला आहे. या हुकुमाच्या अनुषंगाने महामंडळाने एल.डी. सी.जे.एस.डी. श्रीरामपूर यांच्यासमोर दर्खस्त म्हणजेच डिक्री एक्झिक्युशन अर्ज क्रमांक ०३/२०१२ दाखल केला आहे. महामंडळाने अंमलबजावणीच्या कार्यवाहीत चक्रवाढ व्याज @ १८ टक्के वार्षिक दराने दावा केला आहे. त्याचा तपशील खालीलप्रमाणे आहेः

	वर्ष	मुद्दल अधिक व्याज	व्याज @ १८%
१	२०१६-२०१७	२२,९३,०५,४६०	४,१२,७४,९८३
२	२०१७-२०१८	२७,०५,८०,४४३	४,८७,०४,४८०
३	२०१८-२०१९	३१,९२,८४,९२३	५,७४,७१,२८७
४	२०१९-२०२०	३७,६७,५६,२१०	६,७८,१६,११८
५	२०२०-२०२१	४४,४५,७२,३२८	८,००,२३,०२०
६	२०२१-२०२२	५२,४५,९५,३४८	९,४४,२७,१६३
	एकूण		**३८,९७,१७,०५१**

अनुसूची क्रमांक ३८

कॉर्पोरेट सोशल रिपोझिबिलिटी (सीएसआर) -

कंपनी कायदा, २०१३ च्या कलम १३५ नुसार सीएसआर महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ लि., पुणे यांना लागू आहे. त्यानुसार, ३१ मार्च, २०२२ पर्यंत खर्च न केलेली २,७१,८३,०९२/- रुपये सीएसआर रक्कम त्याचा तपशील खालीलप्रमाणे आहेः

आर्थिक वर्ष[संपादन]	**पीबीटी (करपूर्व नफा) रु.**				
	२०१७-२०१८	**२०१८-२०१९**	**२०१९-२०२०**	**२०२०-२०२१**	**२०२१-२२**
२०१५-२०१६	७९४६९३९				
२०१६-२०१७	-९९६५१५१	-९९६५१५१			
२०१७-२०१८	५६१७८९४१	५६१७८९४१	५६१७८९४१		
२०१८-२०१९		१८८१६४१२७	१८८१६४१२७	१८८१६४१२७	
२०१९-२०२०			८७७४५५१९१	८७७४५५१९१	८७७४५५१९१
२०२०-२०२१				२०१४९४०५४	२०१४९४०५४
२०२१-२०२२					२६८८३०५८६
यापूर्वी ३ वर्षांचा एकूण नफा	**५४१६०७२९**	**२३४३७७९१७**	**११२१७९८२५९**	**१२६७११३३७२**	**१३४७७७९८३१**
सरासरी नफा	१८०५३५७६	७८१२५९७२	३७३९३२७५३	४२२३७११२४	४४८७८७७६०
सरासरी नफ्यावर २% सीएसआर	३६१०७२	१५६२५१९	७४७८६५५	८४४७४२२	८९८५१९९

आर्थिक वर्ष[संपादन]	सीएसआर रक्कम
२०१७-२०१८	३,६१,०७२
२०१८-२०१९	१५,६२,५१९
२०१९-२०२०	७४,७८,६५५
२०२०-२०२१	८४,४७,४२२
२०२१-२०२२	८९,८५,१९९
एकूण सीएसआर रु.	**२,६८,३४,८६७**

अनुसूची क्रमांक ३९

इतर नोट्स

वर्षभरात शेतीच्या कामांसाठी / इतर कामांसाठी कोणतीही मोठी खरेदी होत नाही. म्हणूनच, कंपनीने सूक्ष्म, लघु मध्यम उद्योग कायदा, २००६ अंतर्गत घोषणा नोंदविली नाही किंवा घोषणा मागितली नाही.

i. ताळेबंद तारखेनंतर घडणाऱ्या घटनांना अंतिम रूप देताना योग्य प्रकारे विचारात घेतले गेले आहे. नोट्समध्ये अन्यथा नमूद केल्याशिवाय व्यवसायाच्या विवेकबुद्धीच्या धोरणाच्या दृष्टीने लेखा.

ii. आवश्यक तेथे मागील वर्षाशी संबंधित आकडेवारी पुन्हा तयार केली जाते.

सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालाप्रमाणे
एम.एस.गोडबोले आणि असोसिएटस,
सनदी लेखापाल यांचे करिता.

कृपया वित्तीय टीपा अनुसूची क्रमांक ३९ पाहाव्यात.

सही/-	सही/-	सही/-	सही/-	सही/-
(सीए चिन्मय डी. करांडे)	(संदिप एस. ओव्हाळ)	(श्रीमती पल्लवी निर्मळ)	(नंदकुमार बेडसे, भा.प्र.से.)	(दीपक तावरे, भा.प्र.से.)
सभासद क्र. १५७७००	मुख्य कार्यकारी (वित्त)	सचिव/मुख्य कार्यकारी (प्रशासन)	व्यवस्थापकीय संचालक	संचालक

फर्म नोंदणी नं. १०३२३६ डब्ल्यु/
युडीआयएन ऑफ आयसीएआय - २५१५७७००BMKMUO१७५१ दिनांक-०३-०५-२०२५

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

३१ मार्च २०२२ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी कॅश फ्लो स्टेटमेंट

(लाख रुपयांमध्ये)

तपशील	अनुसुची	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
ऑपरेटिंग क्रियाकलापांमधून रोख प्रवाह			
करानंतरचा निव्वळ नफा		५,२२९.०९	३,८४४.२१
ऑपरेशन बंद करून नफा / (तोटा) (करानंतर)		-	-
घसारा आणि परिशोधन खर्च		२१.३७	१९.११
कराची तरतूद		१८५.२४	१०२.८६
विनिमय दर बदलाचा परिणाम		-	-
मालमत्तेच्या विक्रीवर तोटा / (नफा) (नेट)		-	-
बुडीत कर्ज, दुहेरी कर्जाची तरतूद.		-	-
गुंतवणूकीच्या विक्रीवर निव्वळ तोटा / (नफा)		-	-
नॉन कॅश खर्च		-	-
लाभांश उत्पन्न		-	-
व्याजाचे उत्पन्न		-४७३.८३	-१४१.५१
आर्थिक खर्च		-	-
खेळत्या भांडवलात बदल होण्यापूर्वी ऑपरेटिंग प्रॉफिट		४,९६१.८७	३,८२४.६७
यासाठी अ ॅडस्टमेंट:			
यादी		६.०२	६.८१
व्यापार प्राप्य		३२१.६३	-१२९.८८
कर्ज आणि आगाऊ रक्कम		-	-
इतर चालू मालमत्ता		-०.००	३१९.५५
इतर नॉन करंट मालमत्ता		-	-
देय व्यापार		-	-
इतर चालू दायित्वे		-४२२.४३	४००.३३
दीर्घकालीन दायित्वे		४५१.१७	२९४.३७
अल्प-मुदतीच्या तरतुदी		१५९.६६	६.६८
दीर्घकालीन तरतुदी		-	-
रोख (वापरलेले) / ऑपरेशन्समधून व्युत्पन्न		५,४७७.९१	४,७२२.५४
कर भरला (नेट)		१८५.२४	१०२.८६
निव्वळ रोख (वापरलेले) / ऑपरेटिंग क्रियाकलापांमधून व्युत्पन्न		५,२९२.६८	४,६१९.६९
गुंतवणूकीच्या क्रियाकलापांमधून रोख प्रवाह			
मालमत्ता, वनस्पती आणि उपकरणे खरेदी करणे		-२६.०२	-८.१४
मालमत्ता, वनस्पती आणि उपकरणांची विक्री		-	-
गुंतवणूक मालमत्तेची खरेदी		-	-
गुंतवणूक मालमत्तेची विक्री		-	-
इक्विटी इन्स्ट्रुमेंट्सची खरेदी		-२.५०	-०.०५
इक्विटी इन्स्ट्रुमेंट्स विक्रीतून मिळणारी रक्कम		-	-
म्युच्युअल फंडाची खरेदी		-	-
म्युच्युअल फंडाच्या विक्री / रेडम्पशनमधून उत्पन्न		-	-
प्राधान्य शेअर्सची खरेदी		-	-
प्राधान्य समभागांच्या विक्रीतून / रिडेम्पशनमधून मिळणारी रक्कम		-	-
सरकारी किंवा ट्रस्ट सिक्युरिटीजची खरेदी		-	-
सरकारी किंवा ट्रस्ट सिक्युरिटीजच्या विक्रीतून / रिडेम्पशनमधून मिळालेली रक्कम		-	-
डिबेंचर्स किंवा बॉण्ड्सची खरेदी		-	-
डिबेंचर्स किंवा बॉण्ड्सच्या विक्रीतून / रिडेम्पशनमधून मिळणारी रक्कम		-	-
इतर गुंतवणूकीची खरेदी		-	-
इतर गुंतवणुकीची विक्री / रिडेम्पशन		-	-

तपशील	अनुसुची	३१ मार्च २०२२	३१ मार्च २०२१
दिलेली कर्ज आणि आगाऊ रक्कम		-२०७.८६	-५३.४७
कर्ज आणि आगाऊ रकमेतून मिळणारी रक्कम		-	-
मुदत ठेवींमधील गुंतवणूक		८१३.१८	-२,८८३.१४
मुदत ठेवींची परिपक्वता		-	-
इतर नॉन करंट मालमत्तांमध्ये हालचाल		-	-
व्याज प्राप्त झाले		४७३.८३	१४१.५१
लाभांश प्राप्त झाला		-	-
निव्वळ रोख रक्कम (वापरलेली) / गुंतवणूकीच्या क्रियाकलापांमधून व्युत्पन्न		१,०५०.६३	-२,८०३.३०
वित्तपुरवठा क्रियाकलापांमधून रोख प्रवाह			
भाग भांडवल जारी करण्यातून मिळणारी रक्कम		-	-
समभागांचे पुनर्वापर		-	-
दीर्घ मुदतीच्या कर्जातून मिळालेली रक्कम		-	-
दीर्घ मुदतीच्या कर्जाची परतफेड		-	-
अल्प मुदतीच्या कर्जातून उत्पन्न		-७,९०९.११	-
अल्प मुदतीच्या कर्जाची परतफेड		-	-
अल्पसंख्यांक हित चळवळ		-	-
दिलेला लाभांश (लाभांश वितरण करासह)		-	-
व्याज भरलेले		-	-
निव्वळ रोख (वापरलेले) / वित्तपुरवठा क्रियाकलापांमधून व्युत्पन्न		-७,९०९.११	-
रोख आणि रोख समतुल्य निव्वळ वाढ / (घट)		-१,५६५.८१	१,८१६.३९
रोख आणि रोख समतुल्य शिल्लक उघडणे		१,९३६.२४	११९.८६
परकीय चलनाचा विनिमय फरक रोख आणि रोख समतुल्य		-	-
कॅश आणि कॅश समतुल्य क्लोजिंग बॅलन्स	**१५**	**३७०.४३**	**१,९३६.२४**

सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालाप्रमाणे **कृपया वित्तीय टीपा अनुसूची क्रमांक ३९ पाहाव्यात.**

एम.एस.गोडबोले आणि असोसिएटस,
सनदी लेखापाल यांचे करिता.

सही/-	सही/-	सही/-	सही/-	सही/-
(सीए चिन्मय डी. करांडे)	(संदिप एस. ओव्हाळ)	(श्रीमती पल्लवी निर्मळ)	(नंदकुमार बेडसे, भा.प्र.से.)	(दीपक तावरे, भा.प्र.से.)
सभासद क्र. १५७७००	मुख्य कार्यकारी (वित्त)	सचिव/मुख्य कार्यकारी (प्रशासन)	व्यवस्थापकीय संचालक	संचालक

फर्म नोंदणी नं. १०३२३६ डब्ल्यु/
युडीआयएन ऑफ आयसीएआय - २५१५७७००BMKMUO१७५१ दिनांक-०३-०५-२०२५

महालेखाकार का कार्यालय (लेखापरीक्षा) - II महाराष्ट्र-मुंबई शाखा कार्यालय
OFFICE OF THE ACCOUNTANT GENERAL(AUDIT) - II MAHARASHTRA
BRANCH OFFICE MUMBAI
दूरभाष सं./ Tel. No. : 022-22054022 / 022-22057360, फैक्स न./ Fax No.: 022-22092326
ई-मेल / E-mail : agcommauMaharashtra@cag.gov.in

मले /लेप-II/मुंबई शाखा/तकनीकी अनुभाग /MSFCL/2021-22/1205/508 दिनांक: 06/03/2026

सेवा में,

प्रबंध निदेशक,
महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडल मर्यादित,
शेतीमहामंडळ भवन, 270 भांबुरडा,
सेनापति बापट मार्ग, पुणे -411 016.

विषय:- 31 मार्च 2022 को समाप्त हुए वर्ष के Maharashtra State Farming Corporation Limited के लेखों पर कम्पनी अधिनियम, 2013 की धारा 143(6)(b) के अंतर्गत भारत के नियंत्रक एवं महालेखापरीक्षक की टिप्पणियां।

महोदय,

31 मार्च, 2022 को समाप्त हुए वर्ष के **Maharashtra State Farming Corporation Limited** के लेखों पर कंपनी अधिनियम, 2013 की धारा 143(6)(b) के अंतर्गत भारत के नियंत्रक एवं महालेखापरीक्षक की निरंक टिप्पणी प्रमाणपत्र (Nil comment certificate) संलग्न है।

वार्षिक आमसभा (A.G.M.) होने के पश्चात, वार्षिक रिपोर्ट की तीन मुद्रित प्रतियाँ कृपया इस कार्यालया को भेज दें, साथ ही उपरोक्त लेखों के वार्षिक प्रतिवेदन को विधानसभा में प्रस्तुत करने की तिथि को भी इस कार्यालय को सूचित करें |

भवदीया,

संलग्नक : यथोपरि

(शुभांगी, *IAAS*)
वरिष्ठ उपमहालेखाकार
महालेखाकार (लेखापरीक्षा)- II महाराष्ट्र,
शाखा कार्यालय मुम्बई।

COMMENTS OF THE COMPTROLLER & AUDITOR GENERAL OF INDIA UNDER SECTION 143(6)(b) OF THE COMPANIES ACT, 2013 ON THE FINANCIAL STATEMENTS OF MAHARASHTRA STATE FARMING CORPORATION LIMITED FOR THE YEAR ENDED 31 MARCH 2022

The preparation of financial statements of **Maharashtra State Farming Corporation Limited** for the year ended **31 March 2022** in accordance with the financial reporting framework prescribed under the Companies Act, 2013 (Act) is the responsibility of the management of the company. The statutory auditor/auditors appointed by the Comptroller and Auditor General of India under section 139 (5) of the Act, is/are responsible for expressing opinion on the financial statements under section 143 of the Act based on independent audit in accordance with the standards on auditing prescribed under section 143(10) of the Act. This is stated to have been done by them vide their Audit Report dated **03 May 2025**.

I, on behalf of the Comptroller and Auditor General of India, have conducted a supplementary audit of the financial statements of **Maharashtra State Farming Corporation Limited** for the year ended **31 March 2022** under Section 143(6)(a) of the Act. This supplementary audit has been carried out independently without access to the working papers of the statutory auditors and is limited primarily to inquiries of the statutory auditors and company personnel and a selective examination of some of the accounting records.

On the basis of my supplementary audit nothing significant has come to my knowledge which would give rise to any comment upon or supplement to statutory auditors' report under section 143(6)(b) of the Act.

For and on behalf of the
Comptroller and Auditor General of India

Shirsat
06.03.26

(Dattaprasad S. Shirsat)
Accountant General (Audit)-II, Maharashtra

Place: Nagpur
Date: 06/03/2026

महालेखाकार का कार्यालय (लेखापरीक्षा) - II महाराष्ट्र-मुंबई शाखा कार्यालय
OFFICE OF THE ACCOUNTANT GENERAL(AUDIT) - II MAHARASHTRA
BRANCH OFFICE MUMBAI
दूरभाष सं./ Tel. No. : 022-22054022 / 022-22057360, फैक्स न./ Fax No.: 022-22092326
ई-मेल / E-mail : agcommauMaharashtra@cag.gov.in

मले /लेप-II/मुंबई शाखा/तकनीकी अनुभाग /MSFCL/2021-22/1205/ 511 दिनांक: 06/03/2026

सेवा में,

प्रबंध निदेशक,
महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडल मर्यादित,
शेतीमहामंडळ भवन, 270 भांबुरडा,
सेनापति बापट मार्ग, पुणे - 411 016.

Subject: Deficiencies noticed during audit of Maharashtra State Farming Corporation Limited for the year ended 31 March 2022.

Sir/Madam,

The supplementary audit under section 143(6)(a) of Companies Act 2013 of financial statements of **Maharashtra State Farming Corporation Limited** for the year **2021-22** was undertaken by this office during 01/09/2025 to 04/09/2025. The accounts audit highlighted the following issue which needs the attention of the Management.

A. COMMENTS ON PROFITABILITY

Statement of Profit and Loss
Expenses
Employee Benefits Expenses (Note 20): Rs. 8.12 crore

1. The State Government of Maharashtra, vide Government Resolution dated 30/01/2019 implemented the recommendations of the 7th Pay Commission for its employees, effective from 01/01/2016 to 31/12/2018. The arrears accrued for the period from 01.01.2016 to 31.12.2018 (a total of 36 months) shall be disbursed to the employees in five equal annual instalments over a span of five years.

   During the period from 01/01/2016 to 31/12/2018, three State Government employees were serving on deputation to the Maharashtra State Farming Corporation (MSFC) and were entitled to receive arrears as per the 7th pay Commission recommendations. As per the Government Resolution, these employees were to receive their third instalment of arrears amounting to Rs. 1,74,190/- (Rs.1,60,765/- + Rs.13,425/-) during the financial year 2021-22. However, MSFC did not make any provision for this liability in its accounts for the year 2021-22

The failure to record the expenditure in the books of accounts resulted in an **understatement of employee benefit expenses and other current liabilities,** leading to an **overstatement of profit** by Rs. 1.74 lakh.

B. COMMENTS ON FINANCIAL POSTION

Balance Sheet

Current Liabilities

Short Term Provisions (Note 8): Rs. 881.99 lakh

2. The Company has received certain assets from Joint Stock Sugar Factories, including a building, dairy/cattle shed, electrical installations, and other related assets, with a total estimated value of Rs. 35.26 lakh. Against this, the Company has paid an advance of Rs. 31.99 lakh. The remaining amount of Rs. 3.27 lakh is still outstanding and is disclosed as a contingent liability. However, as the ownership/title of these assets is currently under dispute and not yet legally transferred to the Company, these assets have not been recognized in the balance sheet. Though the Assets are not recognised in the balance sheet, Company have provided the depreciation in the books of accounts under Short Term Provision as Provision for contingent liability for Rs. 32.96 lakh.

   Providing depreciation on assets that have not been recognized in the balance sheet, due to unresolved ownership/title issues, has resulted in the **overstatement of short-term provision and expenditure by Rs. 32.96 lakh, leading to an understatement of profit by Rs. 0.55 lakh for the current year and Rs. 32.41 lakh for the previous period.**

प्रबंधन द्वारा उपरोक्त मुद्दों पर उचित कार्यवाही की जा सकती है।
Management may take necessary steps in this regard.

भवदीया,

(शुभांगी, *IAAS*)
वरिष्ठ उपमहालेखाकार
महालेखाकार (लेखापरीक्षा)- II महाराष्ट्र,
शाखा कार्यालय मुम्बई।

महाराष्ट्र राज्य शेती महामंडळ मर्यादित, पुणे

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत उपक्रम)

थोडक्यात स्थिती.

(रुपये लाखात)

अ. नं.	तपशिल	२०१६-१७	२०१७-२१८	२०१८-१९	२०१९-२०	२०२०-२१	२०२१-२२
१	भाग भांडवल (भरणा केलेले)	२७५.००	२७५.००	२७५.००	२७५.००	२७५.००	२७५.००
२	भाग भांडवलासाठी मिळालेली रक्कम	-	-	-	-	-	-
३	राखीव निधी व शिल्लक रकमा	-	-	-	-	-	-
४	निव्वळ स्थिर मत्ता	५११.५९	४९२.९६	४८५.७६	४८२.८२	४७१.८५	४७६.५०
५	विक्री व इतर उत्पन्न	१८७३.४६	५६४८.८५	२७४५.२७	३९४९.६२	३७०९.६२	६५४७.५१
६	मागील वर्षाचे उत्पन्न				६३२६.५८	१०५८.८४	-१३४.३५
७	तोटा अ) कर आकारणी पूर्वी ब) कर आकारणी नंतर	 ९४.७४ ४६.०४	 ४०१६.६७ ३९६९.१९	 १८८१.६४ १८३०.२९	 ९४२५.२३ ९३६१.७१	 ३९४७.०६ ३८४४.२१	 ५४१४.३५ ५२२९.०९
८	राज्य सरकारला अ) लाभांश ब) कृषी आयकर	 - ३२८.१६	 - ३२८.१६	 - ३२८.१६	 - ३२८.१६	 - ३२८.१६	 २४.२३ ३२८.१६
९	कर्मचारी वर्गाचे वेतन	६५२.५८	५८१.९०	५७४.८९	५५७.५६	५७७.०६	७६८.६७
१०	लेखा वर्षासाठी कर्मचारी वर्गास सानुग्रह अनुदान प्रदान अ) दर ब) रक्कम प्रोत्साहनार्थ प्रदान	 ८.३३% ९.८२	 ८.३३% ६.४७	 ८.३३% ७.५८	 ८.३३% १४.०६	 ८.३३% ८.३८	 ८.३३% ३.११
११	कर्मचारी वर्गाचे कल्याण	४.८८	४.०९	९.८२	४.६८	१.७९	९.२७
१२	कर्मचा-यांच्या उपदानाची तरतूद	६४.८९	५१.९८	२७.८१	३९.४२	२७.०३	३०.९७
१३	कर्जावरील व्याज	८२२.८२	५४२.६६	११८.६८	८.८३	८.८३	८.८३
१४	किंमती चढ उतार निधी	-	-	-	-	-	-
१४	पुढील गोष्टींसाठी बाजूस काढलेली रक्कम अ) विकास कार्यक्रम व जुन्या मत्तांच्या जागी नविन घेणे. ब) यांत्रिकी सामुग्री पुर्नस्थापना क) मळयावरील मूलकी बांधकामे	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

----*----